

วารสาร

สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

BULLETIN DE L' ASSOCIATION THAÏLANDAISE DES PROFESSEURS DE FRANÇAIS

ฉบับที่ 87 - 88

ปีที่ 22

เล่มที่ 3 - 4

กรกฎาคม - ธันวาคม 2542

Vol. 87 - 88e Année22

NO. 3 - 4

Juillet - Décembre

1999

วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

BULLETIN DE L'A.T.P.F.

ฉบับที่ 87-88 ปีที่ 22 เล่มที่ 3-4 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2542 ISSN 0857-0604

คณะผู้จัดทำ ที่ปรึกษา

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
นางลัดดา วงศ์สายัณห์
นางธิดา บุญธรรม

เจ้าของ : สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย
ASSOCIATION THAÏLANDAISE
DES PROFESSEURS DE FRANÇAIS

รายนามคณะกรรมการบริหาร ส.ค.ฝ.ท.
ชุดที่ 11 ประจำปี 2541-2542

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
องค์นายกิตติมศักดิ์

กองบรรณาธิการ

นางสิทธา	พินิจภูวดล	บรรณาธิการ
นางสาวอัจฉรา	โชติบุตร	บรรณาธิการผู้ช่วย
นางสาวเตือนใจ	จุลคุณย์	บรรณาธิการผู้ช่วย
นางสาวสุชาวดี	หนูนุกกิติ	กรรมการ
นางสาวอุรัจฉภา	ชวาน์ชลากร	กรรมการ
นางสาวสุธาสิณี	ผลวัฒน์	กรรมการ
นางมลฤดี	पालสุข	กรรมการ
นางมยุรี	บารมี	เลขานุการ
นางสาวนันทา	ไกรวิทย์	เลขานุการผู้ช่วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสและฝรั่งเศสศึกษา
2. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก
3. เพื่อส่งเสริมการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับวิชาภาษาฝรั่งเศส วิชาฝรั่งเศสศึกษา และระเบียบวิธีสอน

1. นางธิดา	บุญธรรม	อุปนายก
2. คุณหญิงวงจันทร์	พินิจพิศาศาสตร์	อุปนายก
3. นางสาวณัฐสรีย์	ศิริเสรีญ	เลขาธิการและผู้จัดการ
4. นางสาวสุธาสิณี	ผลวัฒน์	เหรียญก
5. นางสาวไพริน	ศิริอังกูร	นายทะเบียน
6. นางสาวอัจฉรา	โชติบุตร	สาราณียกร
7. นางสาวอุรัจฉภา	ชวาน์ชลากร	สมาชิกสัมพันธ์
8. นางสาวประภา	งานไพโรจน์	บรรณาธิการ
9. นางอรารรณ	รัตนกาฬ	ประชาสัมพันธ์
10. นางพรทิพา	ดาวบุตร	ปฏิคม
11. นางสาวอรารรณดี	ปานสาวสติ	ผู้ช่วยเลขาธิการ
12. นางสาวศิริพร	อินทเวดิน	ผู้ช่วยเลขาธิการ
13. นางสาวมาริสา	การิเวทย์	ผู้ช่วยเหรียญก
14. นายเกรียงศักดิ์	เจียรมาศ	ผู้ช่วยนายทะเบียน
15. นางสาวนันทา	ไกรวิทย์	ผู้ช่วยสาราณียกร
16. นางโกสุม	สมหวัง	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
17. นางสาวปรงสุคนธ์	บูรณะถาวร	ผู้ช่วยสมาชิกสัมพันธ์
18. นางสาวสุชาวดี	หนูนุกกิติ	ผู้ช่วยบรรณาธิการ
19. นางมลฤดี	पालสุข	ผู้ช่วยปฏิคม
20. นางสาวชัชวรัวณ	ไชยวัฒน์	ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์

สำนักงานวารสาร เลขที่ 30/9 พหลโยธิน 2 กรุงเทพฯ 10400
โทร. 2790733 ติดต่อบรรณาธิการโดยตรง ที่อยู่ 511/108
เจริญสนิทวงศ์ 77 บางพลัด กทม. 10710) โทร. และโทรสาร 4241552

กำหนดออกวารสาร ปีละ 4 ฉบับ ราคาฉบับละ 25 บาท
ค่าบำรุงสมาชิกวารสารปีละ 200 บาท พร้อมค่าส่ง สมใจบอกรับได้
ที่ นางสิทธา พินิจภูวดล ณ สำนักงานวารสาร หรือที่อยู่

● ทศนะใด ๆ ที่แสดงออกในชื่อเขียน ในวารสาร ส.ค.ฝ.ท. นี้ เป็นของผู้เขียน มิใช่ของกองบรรณาธิการหรือของสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

พิมพ์ที่

บริษัทสำนักพิมพ์ วัฒนาพานิช จำกัด 31/1-32/2 ถนนพญาไชย กรุงเทพฯ 4 10200

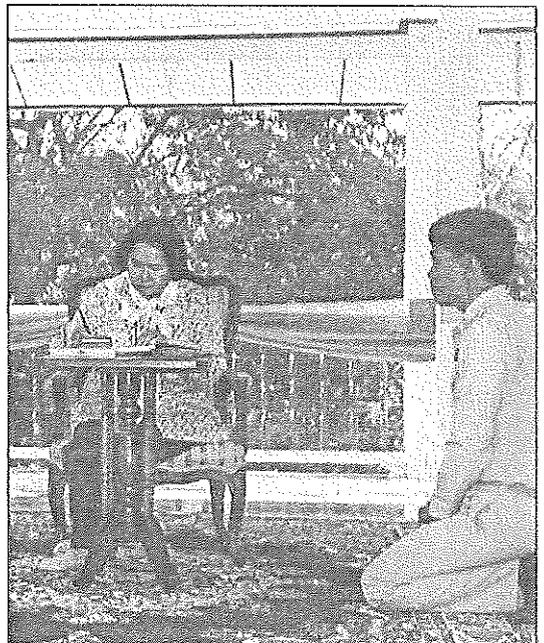
นายเรืองชัย จงพิมพ์ดีทนุส ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา โทร. 2224772-2222788 FAX. 2256556-7

สารบัญ

	หน้า
พระราชกรณียกิจสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์	3
เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาส พระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ ... .. . <i>ปราณี ศิริจันทพันธ์</i>	4
Célébration le Soixante- douzième Anniversaire de Naissance De Sa Majesté Le Roi. (le 5 decembre 1999) ... .. . <i>Pranee Sirichantaphan</i> ...	5
พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาส ราชนครินทร์ ... .. . <i>ลลิตา พิณภูวดล</i>	6
FACE A LA CRISE ... .. . <i>Paul Vincent</i>	15
ไวน์สัมพันธ์ ... .. . <i>โชติรส โกวิทวัฒนพงศ์</i>	21
งานกิจกรรมประจำปีของ ส.ก.ฝ.ท. LA FRANCE L'AN 2000 ... .. . <i>อรรรณี ปิ่นสาวดดี</i>	31
รายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2542... <i>ณัฐสร้อย ลีศิริเสริญ</i>	44
จากบรรณาธิการ... .. . <i>ลลิตา พิณภูวดล</i>	53

ปก : ผลงานของศาสตราจารย์มาโนช กงกะนันทน์ ผู้เชี่ยวชาญประจำศูนย์ภูมิภาค
ว่าด้วยโบราณคดีและวิจิตรศิลป์แห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SPAFA)

พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ
เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์
ขณะเยือนจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดเลย

เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ

๗๐๑๑ทรงพระเจริญ	อัยยงธรรมเสริญตั้งภักก์้อง
ทวยราษฎร์ต่างแซ่ซ้อง	ฟ้าดินดั่งพระชันษา
พระองค์ทรงทรูรอบ	ระชาคมอบกราบวันทา
ด้วยรักและบูชา	องค์กษัตราดลลอบไป
พระองค์เป็นที่รัก	ทรงเป็นนิกพระชาติปโดย
พระราชกิจไชริ์	มีมากมายเหลือประมาณ
ท่านทรงนำบัดทุกข์	บำรุงสุขสมครุสมาน
ทำฝนเหลืองเป็นทาน	อุดมกาสที่แปรไป
ทุกข์เดือดได้ชุ่มฉ่ำ	หิ้งศักดิ์สะหาไหน
รุกขชาติดาดาต้นไป	ทุกเหล่าไชริ์สุขสำราญ
ทรงเนะการประหยได้	เห็นได้ชัดเกินกล่าวทาน
ท่านได้โปรดประทาน	ให้คิดอ่านอย่างแยบยล
เสริมธุรกิจทัพอเพียง	ไม่ด้องเสียงให้ขัดสน
การงานด้องอดทน	ที่ดทุกคนยังมีใจ
พระมหาการุณหนัก	ได้ประสักขอย่างสดใส
ทวยราษฎร์กราบบาทไ้	ระลึกในพระบารมี
ซาบซึ้งอยู่เป็นนิจ	องค์บพิตรสมศักดิ์ศรี
ทรงสร้างแต่ความดี	ประโยชน์มีแก่ชาวไทย

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า ศาสตราจารย ตรีปราณี ศรีสุนทรพันธ์

ผู้ประพันธ์

Célébration
Le Soixante-douzième Anniversaire de Naissance
de Sa Majesté le Roi.
(le 5 décembre 1999)

.....

Vive le roi ! Vive le roi ! on crie.
C'est la célébration de soixante-douzième anniversaire de naissance
De notre grand roi démocratique, bien chéri,
Qui est dans notre coeur tout le temps.

Plusieurs bienfaits qu'il fait
Pour soulager les tolérances des gens
En proposant la vie économique bien assez
Avec patience en travaillant.

On est bien heureux et agréable
'Des pluies royales' tombant
Pour verdir tous les arbres
Et faire mieux la vie de tout le monde.

On n'oubliera jamais sa gentillesse.
On sait bien, c'est la personne très importante.
On est ravi et répète sans cesse
Qu'il est bienfaiteur de la Thaïlande.

Professeur Dr. Pranee Sirichantaphan

พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

รวบรวมโดย.. สิทธิฯ พินิจกุลวลี*

* * * * *

วารสารสมาคมครุภาพรฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยฉบับที่ 71-72 ปีที่ 18 เล่มที่ 3-4 เดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2538 ได้เคยนำเสนอพระนิพนธ์ขององค์นายกิตติมศักดิ์ไปแล้ว 13 ชื่อเรื่อง ฉบับนี้ขอนำเสนออีก 5 ชื่อเรื่อง คือ เรื่อง “จุฬาลงกรณราชสันตติวงศ์ พระนามพระราชโอรส ชิดา และพระราชนัดดา” “ชินเจียง และกานซู ภาพจากดินแดนสุดหล้าฟ้าเขียว” “จีนอีซาน และเสฉวนจากแดนแมนจูสู่ทุ่งอู๋ไบ้” “ราชภิเชกพระเจ้ากรุงสเปน” และบทความทางวิชาการ “Du bon et du mauvais usage”

พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เท่าที่รวบรวมได้มีทั้งหมด 24 ชื่อเรื่อง เนื้อหาเกี่ยวกับพระราชวงศ์ การท่องเที่ยว และความรู้วิชาการหลากหลาย ทั้งที่ทรงแต่ง ทรงรวบรวม และทรงแปล

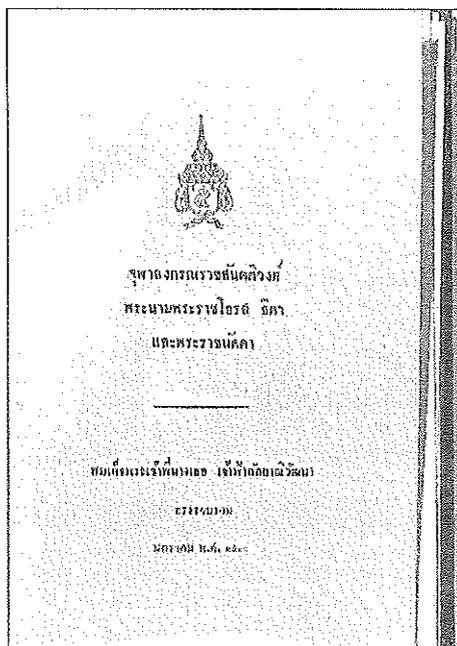
จุฬาลงกรณราชสันตติวงศ์ พระนามพระราชโอรส ชิดา และพระราชนัดดา

ทรงรวบรวม จัดพิมพ์เพื่อฉลองพระชันษาครบ 60 ปี ของหม่อมเจ้าอมรสมานลักษณ์ กิติยากร วันที่ 17 มกราคม 2540 โรงพิมพ์ หนังสือสแตนดาร์ด 2500, 72 หน้า

เนื้อหาของพระนิพนธ์ กล่าวถึงลำดับสันตติวงศ์ พระราชวงศ์จักรี เริ่มตั้งแต่

ขั้นที่ 1 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ในรัชกาลที่ 5 ซึ่งทรงพระนามเต็มว่า สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ บดินทรเทพยวรางกูร บรมุรขัตติยราชนารี ราชธิดาองค์โตในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินีในรัชกาลที่ 7 ต่อด้วยศักราชที่ทรงกรม และเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ วันประสูติ วันเสด็จสวรรคต

ขั้นที่ 2 พระราชโอรส และพระราชธิดา พระนามเรียงตามลำดับ ปีที่ประสูติ พระนามพระมารดา ปีที่สิ้นพระชนม์ และพระชันษา สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ผู้ทรงนิพนธ์ ทรงรวบรวมพระนามเจ้านายที่แม้จะมีพระชันษาเพียง 1 วัน โดยไม่ทรงตั้ง

* ภาสกรวารีย์ ดร. ชำราชการนำภาณุรังษิตมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

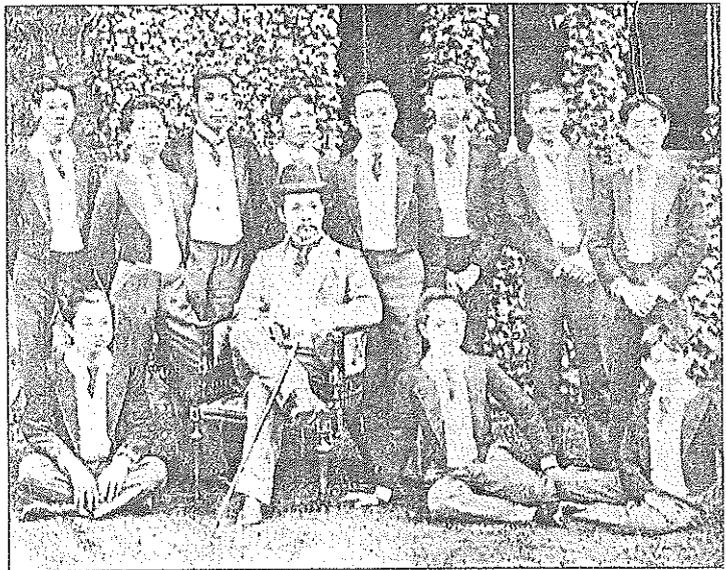
“สมเด็จพระเจ้าฟ้าชาย ประสูติ 13 มิ.ย. 2414 พุทฺหฺสบัติ ปิ้วอก ในเพระองค์เจ้าทักษิณชา ใน ร.4 ลี้นพระชนม์ในวันประสูติ 2415 พระชันษา 1 วัน” (หน้า 2-3) เป็นต้น ทรงเขียนพระนามเต็ม ขณะจ้านายที่ทรงอสิริยศชั้นสูงสุด เช่น “สมเด็จพระเจ้าฟ้าชายมหาวชิรมหิส อติศรมหาจุฬาลงกรณ์ บดินทรสมมติเทพวรางกูร บรมมกุฎนเรนทร สุริยชัตติยสันตติ อุกฤษฐวงศ์โรโกโตสุชาติ รัชัญญ- ลักษณ์วิลาสวิบูลยสวัสดิ์ สิริวัตนราชกุมาร” (หน้า 10) เป็นต้น ต่อจากกรายพระนามตามลำดับปีที่ ประสูติแล้ว เป็นบัญชีพระราชโอรส และพระราชธิดาทรงสรุปเป็นข้อมูลตัวเลขสถิติ เช่น “พระราช โอรส 32 พระองค์ พระราชธิดา 44 พระองค์ รวมทั้งสิ้น 77 พระองค์” (หน้า 38) วันที่ประสูติ ทรงเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย (หน้า 38)

“ประสูติ วันพุทฺหฺสบัติ 20 พระองค์
อังการ 12 พระองค์
เสาร์ 17 พระองค์

ปีที่ประสูติเรียงลำดับตั้งแต่ พ.ศ. 2410 จนถึง พ.ศ. 2436 พบว่า ปีที่จ้านายประสูติ จำนวนมากที่สุดคือ พ.ศ. 2424 จำนวน 7 พระองค์ รองลงมา คือ พ.ศ. 2425, 2431, 2432 จำนวน 5 พระองค์ (หน้า 38)

จ้านายประสูติในสมเด็จพระพันปีหลวงฯ จำนวน 9 พระองค์ รองลงมาในสมเด็จพระพันวัสสา จำนวน 8 พระองค์ (หน้า 39)

ชั้นที่ 3 พระราช นัดดา ในมหาสาขาท่าง ๆ รวมทั้งหมด 16 มหาสาขา เริ่มด้วย “มหาสาขา 1 กรมพระจันทรบุรีนฤนาถฯ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรม พระจันทรบุรีนฤนาถฯ สกุ ลิติยากร” (หน้า 40-41) จบลงด้วย มหาสาขาที่ 15 และ 16 “มหาสาขา 15 สมเด็จพระราชบิดา เจ้าฟ้ากรมหลวงสงขลา นครินทร์ สกุลมหิตล”

พระราชนัดดา 3 พระองค์ (หน้า 64-67) และ “มหาสาขา 16 สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้า กรมขุนเพ็ชรบูรณ์ อินทราชัย สกุจุฑาธุช” พระราชนัดดา 2 พระองค์ (หน้า 66-67)

พระนิพนธ์เล่มนี้มีคุณค่าอย่างยิ่งทางวิชาการด้านประวัติศาสตร์ ประวัติบุคคล โดยเฉพาะราชสกุล ที่สำคัญของประเทศไทย

พระนิพนธ์จบลงด้วย “ส่งท้าย” และ “Conclusion” สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงเขียนเป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

จีนอีสาน และเสฉวน จากแดนแมนจูสู่กรุงไ้

(ภาษาจีน)

ทรงรวบรวม สำนักพิมพ์วังสัจจร พิมพ์ที่บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2540, 311 หน้า แผนที่ ภาพถ่ายสี ISBN 974-8368-10-6

ชื่อของพระนิพนธ์เล่มนี้ “จี้ก” แนวออกไปอย่างน่าสนใจ เพราะได้ใช้ภาษาจีนแทนภาษาอังกฤษ ตัวอักษรจีนที่ใช้เป็นอักษรจีนกลาง มิใช่จีนโบราณ จีนดั้งเดิมหรือจีนแต้จิ๋ว การเปลี่ยนแปลงนี้ก่อให้เกิดปัญหาหลายอย่างทั้งการพิมพ์ การพิสูจน์อักษร การออกเสียงคำจีนเป็นภาษาไทย แม้การสะกดภาษาไทย แต่ในที่สุดก็พบการแก้ปัญหา

พระนิพนธ์เริ่มด้วยคำนำ, ต่อด้วยแผนที่สาธารณรัฐประชาชนจีนซึ่งเขียนเป็นภาษาไทยและภาษาจีนควบคู่กัน, กำหนดการ, รายชื่อคณะไทย, คณะข้าราชการสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงปักกิ่ง และคณะข้าราชการสถานกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิงที่ตามเสด็จฯ, รายชื่อคณะจีน

เนื้อหาแบ่งเป็น 6 บท บทที่ 1 ปักกิ่ง และสุสานราชวงศ์ชิง (ชิงตงหลง) บทที่ 2 ตำบล มณฑลซานซี : วัดแฉวนสวนกง และฉ่าหยุนกั๋ง บทที่ 3 จุดเริ่มต้นกำแพงเมืองจีน บทที่ 4 มณฑลเหอหลิวหนิง : เส้นหยาง และอันซาน บทที่ 5 มณฑลเสฉวน : หลวงพ่อโต และภูเขาเอ้อเหมยซาน บทที่ 6 คุนหมิง ในภาคบทความประกอบด้วย บทความ 4 เรื่อง คือปฐมกาลและอวสานของราชวงศ์ชิง, จีนซีฮ่องเต้ กับเอกภพของจีน, พระโพธิสัตว์ และพระอรหันต์ในพุทธศาสนาของจีน, และง้อไบ๊ ตำนานบู๊ลิ้ม บทความส่วนมากมีบรรณานุกรม

ผู้อ่านจะได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเห็นภาพสถานที่ต่าง ๆ อย่างชัดเจนด้วยฝีมือชั้นเยี่ยมของนักถ่ายภาพหลายคนในขบวนตามเสด็จฯ ทั้งยังจะได้เห็นฝีมือวาดภาพลายเส้นระบายสีน้ำของ “พิสิฏฐ์พล” ด้วย เป็นภาพเขียน “ไม่ธรรมดา” ไม่ยิ่งหย่อนจากบทบรรยายที่เราอ่านทั้งหลายเคยได้ฟังจากรายการโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจ

ภาพพิเศษสุดในพระนิพนธ์เล่มนี้ ไม่ต้องสงสัยเลยว่า ต้องเป็นภาพพระโพธิสัตว์กวนอิมที่วัด “แนบผากกลางนภา” ความสำเร็จในการถ่ายภาพเจ้าแม่กวนอิม เกิดขึ้นหลังจากการฝ่าฟันความนำมหัศจรรย์หลายอย่าง (หน้า 72)

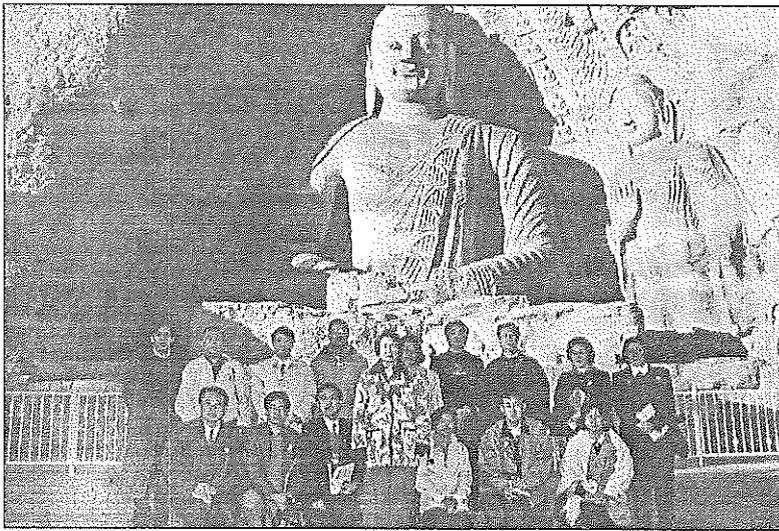
“...อยู่นอกเส้นทางท่องเที่ยว อีกทั้งการเดินทางค่อนข้างลำบาก ยิ่งไปกว่านั้นอากาศบริเวณนี้ก็หนาวมาก...มีลมแรงและหนาวเย็นพัดผ่าน...มีเหตุขัดข้องต่าง ๆ ในการถ่ายภาพเจ้าแม่กวนอิม บางคนในคณะก็ฟิล์มหมดพอดี...ไม่มีสำรอง... กล้องของบางคนปุ่มชัตเตอร์ไม่ทำงาน จึงพยายามเลื่อนฝากล้อง...จนหลุดหล่นใช้การไม่ได้ สมาชิก...มีกล้องอาชีพประสบปัญหาในการหาจุดโฟกัสขณะถ่ายภาพ...จนกระทั่งได้รับคำแนะนำว่าให้ไหว้ขออนุญาตก่อน จึงสามารถถ่ายได้สำเร็จเพียงคนเดียว” ภาพนี้ตีพิมพ์อยู่ที่หน้า 73 เป็นภาพโพธิสัตว์กวนอิมพันมือ ใครเป็นผู้ถ่ายหนอ...

พระนิพนธ์จบลงด้วย “ส่งท้าย” ซึ่งเป็นบทสรุปของหนังสือ กล่าวถึงสถานที่ที่ชอบมากที่สุดของคณะที่ตามเสด็จฯ ปรากฏว่าภูเขาเอ๋อเหมยซานได้รับคะแนนสูงสุด ใน “ส่งท้าย” นี้ได้แสดงให้เห็นพระอารมณืขันของ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ที่ได้ทรงหยิบยกความเห็นของผู้ที่ชอบภูเขาเอ๋อเหมยซานซึ่งเขียนว่า (หน้า 309)

“ผู้หนึ่งที่ชอบภูเขาเอ๋อเหมยซานเขียนว่า “เหมือนว่าเราเป็นเซียนเหยียบเมฆ” แต่หลังจากนั้นก็เปลี่ยนใจ “...แต่เพราะมีนักท่องเที่ยวขึ้นไปมากมาย และคนท้องถิ่นนำเอาลิงมาแสดงหาสดางค์ ทำให้ความเป็นเซียนเหยียบเมฆลึกลงไป”

ที่แท้ลึกลงไปเองเป็นเหตุ

ผู้อ่านไม่คิดหวังแน่นอนว่า รสเข้มข้นสนุกสนาน ผสมผสานกับความรอบรู้จะไม่อัดแน่นอยู่ในหน้ากระดาษสวยงามประณีตทั้ง 311 หน้า ของหนังสือเล่มนี้

พระพุทธรูปดำที่ 20 สัญลักษณ์ของฉ่าทงกิง เมืองต้าตง มณฑลชานซี

หน้าวิหารพระพุทธรูปหยก ณ เมืองอันซาน

ราชาภิเษกพระเจ้ากรุงสเปน Le Couronnement Espagnol - The Spanish Coronation

พระนิพนธ์แปล

พิมพ์ครั้งที่ 1, 2531 (เฉพาะภาษาฝรั่งเศส)

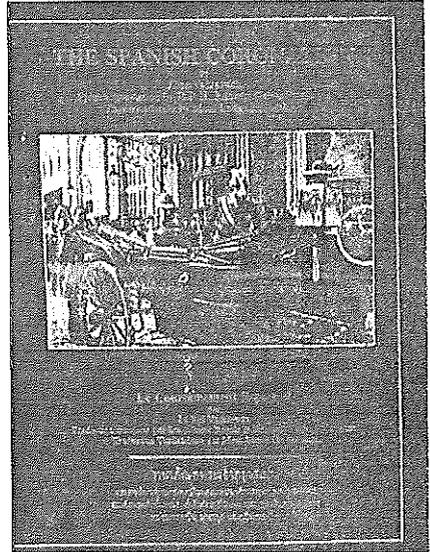
วารสารสมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย
พิมพ์เป็นตอน ๆ

พิมพ์รวมเล่มครั้งที่ 1, 2531 (ภาษาอังกฤษ
ภาษาฝรั่งเศส และภาษาไทย)

มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระ
มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ในพระบรมราชูปถัมภ์

โรงพิมพ์กรุงเทพฯ (1984) ความยาว 140 หน้า
ภาพถ่ายประกอบ

ISBN 974-300-052-6

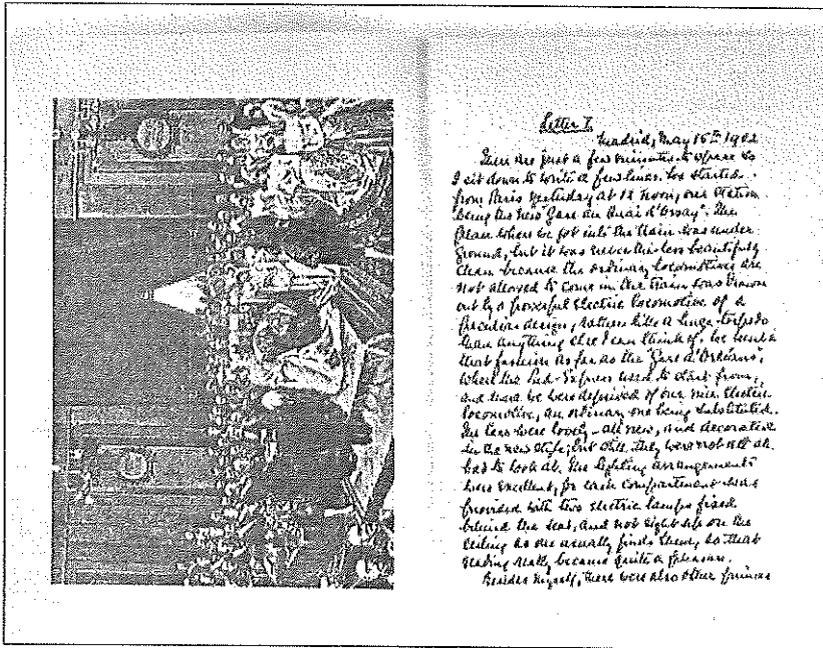
สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ทรงแปลพระราชหัตถเลขาลายพระหัตถ์ของ
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาฝรั่งเศส พระราชหัตถเลขานี้
8 ฉบับ ซึ่งเป็นการเขียนบันทึกเหตุการณ์ในรูปแบบจดหมายของรัชกาลที่ 6 เมื่อครั้งดำรงพระอิสริย-
ยศสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร ได้เสด็จร่วมงานพระราชพิธีราชาภิเษกพระเจ้า
อัลฟองโซที่สิบสามแห่งสเปน เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2445 ณ กรุงมาดริด

หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ผู้แปลภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยได้เขียนไว้ในคำนำว่า “พระบาท
สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงใช้พระราชบันทึกนั้นสอนภาษาอังกฤษให้แก่นายจำฮวด (ปาล์
ไกรฤกษ์) ครั้นสวรรคตแล้วท่านผู้หญิงคุณุฎีมาลา มาลากุล ผู้เป็นน้องสาวจำฮวดได้รักษาพระราช
บันทึกนี้ไว้เป็นเวลากว่า 50 ปี จนกระทั่งเกิดมีหิวาธิราชานุสรณ์ จึงได้นำมามอบให้... ข้าพเจ้าได้
ทูลเกล้าฯ ถวายเรื่อง The Spanish Coronation ซึ่งข้าพเจ้าได้แปลเป็นภาษาไทยไว้ เป็นที่น่ายินดี
ที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา (ในขณะนั้น) สนพระทัยในเรื่องนี้”

พระราชหัตถเลขานฉบับที่ 1 ลงวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2445 ณ กรุงมาดริด กล่าวถึง
การเดินทางจากกรุงปารีสโดยรถไฟใต้ดิน และต่อรถควานสายใต้ ไปยังสถานีชายแดนของสเปน
และต่ออีกทอดหนึ่งด้วยรถขบวนพิเศษจนถึงสถานีมาดริด มีเจ้าหน้าที่จากประเทศต่าง ๆ เดินทางใน
รถไฟดังกล่าวด้วย ที่ประทับเป็นห้องชุดอยู่ที่กระทรวงกลาโหม

พระราชหัตถเลขานฉบับที่ 2 กล่าวถึงงานเลี้ยงต้อนรับอย่างเป็นทางการ พระราชาธิบดีอัลฟอง
โซที่ 13 เสด็จออกประทับโต๊ะเสวยพร้อมพระราชชนนี (ราชินีผู้สำเร็จราชการ) กล่าวถึงบัญชีผู้
แทนประเทศต่าง ๆ ที่มาในงาน รวมถึง 39 ประเทศ (บัญชีนี้ยังขาดเจ้าชายแห่งสวีเดนและนอร์เวย์)

เรื่องพระราชพิธีราชาภิเษกพระเจ้ากรุงสเปน อยู่ในพระราชหัตถเลขาฉบับที่ 3 ลงวันที่ 17 พฤษภาคม สถานที่ประกอบพิธีคือ ภายในรัฐสภา เจ้านายต่างประเทศ เอกอัครราชทูตพิเศษ ราชทูตพิเศษและแขกรับเชิญนั่งประจำที่ใกล้แทนที่ประทับ บริเวณหน้ารัฐสภา ประชาชนหนาแน่นมาก ส่งเสียงโห่ร้องเมื่อขบวนเสด็จมาถึง พระราชาธิบดี พระชนมายุ 16 พรรษา “พระสุรเสียงที่ทรงกล่าวให้สัตย์ปฏิญาณนั้นเป็นเสียงของผู้ใหญ่ หนักแน่นและแจ่มชัด” ต่อจากนั้นพระราชาธิบดีทรงลงพระปรมาภิไธยต่อคำสัตย์ปฏิญาณในแบบฟอร์ม พระราชพิธีต่อจากนั้นเป็นพิธีทางศาสนาที่งดงาม พระคาร์ดินัล อาร์ชบิชอปและผู้มีศักดิ์สูงทางศาสนา นำเสด็จพระราชาธิบดี จากประตูโบสถ์ไปยังแทนที่ประทับ พิธีประกอบด้วยการร้องเพลงและการสวดบทต่าง ๆ ใช้เวลาประมาณ 20 นาที จึงจบพิธีทางศาสนา “สยามมกุฎราชกุมาร” หรือสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ ทรงได้รับเกียรติสูงจากพระราชาธิบดีตลอดเวลาที่เป็นพระราชอาคันตุกะในพระราชพิธีราชาภิเษก

พระราชหัตถเลขาฉบับที่ 4 กล่าวถึงการเสด็จเยี่ยมกระทรวงกลาโหม พิพิธภัณฑสถานทางวิศวกรรมศาสตร์ การเสด็จร่วมในพิธีวางศิลาฤกษ์ก่อสร้างอนุสาวรีย์พระเจ้าอัลฟองโซ่ที่ 12 ตอนคำเสด็จทอดพระเนตรมหาอุปรากร เรื่อง “ดอน จิโวนานี”

ในพระราชหัตถเลขาฉบับที่ 5 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงขึ้นชมกองพันทหารราบของสเปนที่ทำทางดีที่สุดและเดินสวนสนามดีที่สุด พระองค์ทรงมีอาหารับสี่ชาวตัวโปรดของพระเจ้าอัลฟองโซ่ ตามเสด็จพระราชาธิบดี ทรงมีাত্রวผล ซึ่งมีทหารประมาณ 12,000 ถึง 15,000 คน รวมกันทั้งสามเหล่าทัพ

พระราชหัตถเลขาฉบับที่ 6 กล่าวถึงการตรวจเยี่ยมทหารสองกองพัน และการเยี่ยมโรงทหารในตอนเช้า ส่วนตอนบ่ายเสด็จร่วมงานเปิดการแสดงรูปภาพ ต่อจากนั้นเสด็จไปทอดพระเนตรสงครามบุปผชาติ ประกอบด้วยขบวนรถ มินางามนั่งบนรถ ประโยคสุดท้ายของพระราชหัตถเลขาฉบับนี้ แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกที่แท้จริงของพระองค์ว่า

บทความทางวิชาการ Du bon et du mauvais usage

พระนิพนธ์ภาษาฝรั่งเศสพิมพ์ครั้งแรกในวารสารสมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทยปีที่ 1 - 7 ฉบับที่ 1 - 25 พ.ศ. 2521 - 2527

Du bon et du mauvais usage เป็นชื่อบทความภาษาฝรั่งเศสมีเนื้อหากล่าวถึงการใช้ภาษาฝรั่งเศสที่มีประสิทธิภาพ มีความถูกต้อง และสามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจนแจ่มแจ้ง ประกอบด้วย คำแนะนำ และข้อสังเกตเกี่ยวกับการใช้คำในภาษาฝรั่งเศส ซึ่งมีความหมายและหน้าที่ผันแปรไปตามบริบท ซึ่งถ้าผู้อ่านไม่ทันระวังก็จะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้ นอกจากนี้ยังมีคำแนะนำสำหรับคนไทยที่จะใช้ภาษาฝรั่งเศสสื่อความหมายด้วยการพูด การเขียน ซึ่งส่วนมากจะแปลโดยตรงจากภาษาไทยเป็นภาษาฝรั่งเศส และจะได้ภาษาฝรั่งเศสที่เจ้าของภาษาไม่เข้าใจและไม่รู้จัก ทำให้การสื่อสารไม่ประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ยังมีคำแนะนำเรื่องการใช้กาลสำหรับคนไทยที่จะสื่อความหมายเป็นภาษาฝรั่งเศส ในภาษาไทยมิได้มีคำที่บอกกาล ซึ่งตรงกันข้ามกับในภาษาฝรั่งเศส การสื่อสารบางครั้ง “ต้อง” ใช้อดีตกาล เช่น ฉันลืมร่มไว้ที่โรงเรียน ครูไทยส่วนมากจะพูดด้วยปัจจุบันกาลว่า J'oublie mon parapluie à l'école เป็นการใช้กาลที่ผิดเพราะเหตุการณ์ได้ผ่านพ้นไปแล้ว ดังนั้นต้องใช้อดีตกาล "J'ai oublié" จึงจะถูกต้อง

นอกจากการใช้คำแล้วยังมีข้อสังเกตและคำแนะนำการใช้เครื่องหมายวรรคตอนที่คนไทยมักจะใช้ผิดเพราะใช้เลียนแบบภาษาอังกฤษหรือภาษาอเมริกัน เช่น การใช้เครื่องหมาย Virgule (,) จุดภาคในการเขียนวันที่ (ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2523)

“en anglais : 26th, Novembre, 1979 en américain : Novembre 26th, 1979”

ในวารสารสมาคมครุภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย (ฉบับที่ 2 ปีที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2522) มีข้อควรระวังในการใช้พจนานุกรมไม่ว่าจะเป็นพจนานุกรมภาษาเดียว เช่น ภาษาฝรั่งเศส หรือพจนานุกรมสองภาษา เช่น ภาษาฝรั่งเศส-ไทย หรือภาษาไทย-ฝรั่งเศส ผู้ใช้ต้องมีความรอบคอบระมัดระวังเพราะพจนานุกรมเปรียบเทียบเหมือนมีดสองคม “Le dictionnaire est un outil à deux tranchants” ซึ่งผู้ใช้จะเชื่ออย่างปิดตาไม่ได้ “Il ne faut pas cependant s'y fier aveuglément” ดังนั้นจึงต้องใช้ความรอบคอบระมัดระวัง

ในบทความเดียวกันนี้ สมเด็จพระเจ้าฟีนังเซอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ประทานความคิดเห็นเกี่ยวกับการแปลโดยไม่คำนึงถึงธรรมชาติที่แท้จริงของภาษาแปล เพราะใช้การแปลคำต่อคำ และไม่ใช้ประโยชน์จากพจนานุกรมทำให้ผู้แปลใช้คำ “L'eau tombée” ซึ่งอาจจะแปลตรงตัวจาก น้ำตก หรือ Waterfall แต่คำภาษาฝรั่งเศส คือ cascade

บทความเรื่อง Du bon et du mauvais usage มีประโยชน์โดยตรงต่อการใช้ภาษาฝรั่งเศสของคนไทยโดยเฉพาะครูไทยผู้สอนการใช้ภาษาฝรั่งเศส รวมทั้งนักศึกษาและนักแปล

FACE A LA CRISE

par Paul Vincent

1ère partie : Nouvelles orientations pour le tourisme?

" NOUS, ON N'A PAS DE PETROLE,
MAIS ON A DES IDEES ! "

Plus un slogan, publicitaire ou politique, nous semble percutant, plus il convient de nous interroger sur son bien-fondé et de nous méfier de ses effets pervers. Personne chez nous ne contesta celui-ci, imaginé en réaction au premier "choc pétrolier", et qui flattait si bien notre amour-propre, la valeur proclamée de nos idées étant aisément admise comme une compensation naturelle à notre carence en pétrole. On ne s'aperçut même pas que sa formulation pouvait paraître discourtoise pour ceux qui avaient la chance d'en posséder. Notre sens critique se manifesta davantage lorsque la Secrétaire d'Etat américaine Madeleine Albright nous renvoya le compliment à une récente occasion en déclarant de façon tout aussi peu diplomatique que, pour comprendre certaines choses, "il fallait être français... ou bien génial", ce qui donnait également à penser que ces avantages n'étaient pas cumulables.

Pour définir sa situation présente, la Thaï'ande aurait pu adapter notre slogan et affirmer sans vexer personne :

" NOUS, MAINTENANT ON A MOINS D'ARGENT,
MAIS ON A TOUJOURS DES IDEES " "

Cela n'eût toutefois pas empêché certains de lui rétorquer avec dédain qu'il ne sert à rien d'avoir des idées si on n'a pas d'argent pour les mettre en oeuvre. C'est ce que l'on constate malheureusement dans le système actuel, où ceux qui détiennent les capitaux ne s'intéressent qu'aux idées dont ils croient qu'elles leur rapporteront le plus de bénéfices, sans se préoccuper si elles seront également bénéfiques sur le plan de l'intérêt général.

De ce point de vue, le coup d'arrêt donné par la crise au bétonnage des côtes thaïlandaises ne me semble pas un grand mal. Lorsque, couvertes d'hôtels 3 ou 4 étoiles de toutes les grandes chaînes internationales, elles finiraient un jour par ressembler, comme déjà celles-ci se ressemblent toutes entre elles, aux côtes de quantité d'autres régions touristiques dans le monde tout aussi avides d'accroître leur part de marché, qu'est-ce qui donnerait encore envie d'aller plutôt en Thaïlande? Je ne pense pas non plus qu'il y ait intérêt à

suréquiper les autres destinations ou les autres étapes que proposent de façon unanime toutes les agences de voyages. S'il n'y avait que cela à voir en Thaïlande, je n'aurais pas parcouru le pays en tous sens déjà plus d'une demi-douzaine de fois et conservé l'envie de continuer, persuadé qu'il me reste encore des quantités de choses intéressantes à y découvrir.

Chercher à exploiter à outrance tout ce qui jusqu'alors avait bien marché ne me semble pas plus génial que ne le serait l'idée d'agrandir la Tour Eiffel. Par contre j'ai souvent rencontré, en sortant des sentiers battus, des initiatives fort intéressantes qui en étaient à un stade plus ou moins achevé de réalisation et auraient mérité de bénéficier de davantage de publicité et d'encouragements.

En maints endroits, des palais, des temples ou autres vestiges du passé ont été restaurés et mis en valeur, dont certains sont peu connus et donc peu visités. Des fouilles sont encore entreprises, des objets anciens retrouvés et remis en état (outils de travail, meubles, instruments de musique, etc...). Loin des villes et de la mondialisation du mode de vie, diverses ethnies s'efforcent de perpétuer leurs traditions. De leur côté, des chercheurs passionnés répertorient ou regroupent toutes ces richesses, acquérant en ethnologie et en muséologie des compétences qui commencent à s'exporter.

Je citerai deux endroits qui mériteraient à coup sûr d'être mieux connus et davantage fréquentés: ce sont le musée de Songkhla et le fort Chulalongkorn.

Le musée de Songkhla est un musée fort agréablement aménagé à un endroit dominant la mer (comme le "Jardin exotique" de Monaco), possédant de très riches collections de tout ce qui touche aux traditions populaires et de tous les instruments autrefois ou encore aujourd'hui utilisés dans les domaines de l'agriculture, de la chasse et de la pêche, du tissage, de la vannerie, etc... J'ai le souvenir d'une salle entière où étaient exposées des râpes à noix de coco, décorées avec autant de fantaisie que le sont traditionnellement en Afrique les poulies de métiers à tisser. C'est d'ailleurs en ces lieux qu'un ami vivant en Côte d'Ivoire, donc à peu près à la même latitude en Afrique, et effectuant avec moi un tour de la Thaïlande, fit les comparaisons les plus intéressantes entre les façons de travailler dans les deux Pays et de tirer parti de façon différente d'atouts à peu près identiques au point de vue du sol et du climat. Mais Songkhla est situé à près de 1000 kilomètres au sud de Bangkok. On imagine que d'aller jusqu'à Songkhla pour ensuite rebrousser chemin vers Bangkok rebute certains touristes et ne soit pas très rentable pour les agences de voyages. Songkhla étant deux fois plus proche de Kuala Lumpur, il paraît plus attrayant de passer par Songkhla avant ou après une visite de la Malaisie, et les tours organisés peuvent très bien faire coïncider le départ par Kuala Lumpur d'un groupe de touristes venant de Bangkok avec l'arrivée par ce aéroport d'un autre groupe, lequel repartira ensuite par celui de Bangkok. J'ai suivi un tel itinéraire à titre individuel dans les deux sens, en poussant

même jusqu'à Singapour. C'est peut-être en proposant de semblable façon beaucoup d'autres itinéraires originaux que l'on parviendra à faire profiter du tourisme toutes les régions de la Thaïlande et que l'on incitera les touristes à y revenir pour de nouvelles découvertes. En ce qui concerne la région de Songkhla, elle peut, je crois, supporter un supplément d'affluence sans investissements nouveaux, possédant déjà de très bons hôtels et des Universités capables de former tous les guides multilingues dont il est besoin.

Dans le fort Chulalongkorn, à Pra Padaeng, les contemporains de la dernière guerre mondiale pourront voir une préfiguration de la ligne Maginot ou du Mur de l'Atlantique. Avec ses canons enterrés dans des casemates et ne se découvrant qu'en position de combat, il est aujourd'hui encore assez impressionnant. Gardien de l'embouchure du Chao Praya, il appuya de ses tirs, en 1893, une flottille siamoise qui s'opposait à l'incursion dans ce fleuve d'un aviso et d'une canonnière appartenant à notre escadre d'Extrême-Orient. Ceux-ci étaient cependant remontés jusqu'à Bangkok malgré la résistance siamoise ... et malgré les ordres formels reçus de notre Gouvernement de se tenir tranquillement au large. Ce fait d'armes fit grand bruit et il fut abondamment commenté dans les magazines illustrés de l'époque. Sur leurs pages de couverture en couleurs, on put découvrir la carte du Siam, le portrait de son Roi dont le nom même nous était alors peu familier et d'un Amiral français jusque là inconnu, ainsi que des gravures de Bangkok et, en double page centrale, la reconstitution à partir de dépêches d'un épisode de ce combat naval. Dans l'état où était alors notre opinion publique, plutôt qu'une victoire sur le Siam, ces événements furent vécus comme une victoire sur l'Angleterre, là-bas notre rivale. Quatre ans plus tard, le Roi Chulalongkorn était reçu en visite officielle dans toute l'Europe et nous battions à nouveau les Anglais, cette fois sans faire de victimes, en le recevant en France avec encore plus de faste que ne l'avait reçu la Reine Victoria. Ce sont aujourd'hui anecdotes oubliées de notre Histoire, et la quasi totalité des Français qui visiteront le fort Chulalongkorn et son musée seront saisis d'étonnement en y découvrant les divers documents se rapportant à cette bataille. Quand je l'ai visité il y a moins d'un an, malheureusement presque toutes les inscriptions y étaient seulement écrites en thaï. J'avais la chance d'être accompagné par de bons guides car, croyant pouvoir interpréter moi-même, grâce à mes lectures sur le sujet, la maquette figurant l'embouchure du Chao Praya, ses fortifications et la disposition des forces en présence, j'allais bêtement me faire piéger pour avoir découvert sur l'un des bateaux le seul nom écrit en français, celui de l'Amiral du Plessis de Richelieu, d'où j'avais tout de suite conclu que c'était là l'un de nos deux bâtiments. Eh bien, j'avais tout faux. Cet Amiral, malgré son patronyme bien français, était un marin danois que le Roi Chulalongkorn avait engagé à son service. Dans quelles circonstances un parent de notre illustre Cardinal-Ministre avait-il bien pu émigrer au Danemark,

certainement pas à la suite de la Révocation de l'Edit de Nantes, plutôt sans doute lors de la Révolution, ou peut-être légué à ce Pays par Napoléon comme il légua à la Suède le maréchal Bernadotte? Telles sont les surprises et les interrogations que cette visite peut éveiller chez un Français, mais aussi chez un Danois, et même chez d'autres Occidentaux. Il suffirait de quelques traductions, au moins en anglais (pourquoi même ne pas aussi exposer les magazines français de l'époque, au ton certes assez belliqueux, mais dont les ourrances prêteront aujourd'hui à sourire) et d'un peu plus de publicité, pour faire de ce site proche de Bangkok un but d'excursion apprécié d'un grand nombre de touristes, de ceux, comme le leur suggère un autre slogan bien français, qui souhaitent "ne pas bronzer idiots"

La Thaïlande possède un patrimoine touristique qu'elle peut continuer à exploiter sans avoir besoin de nouveaux capitaux. Et si elle recommençait à en disposer, peut-être ne devraient-ils plus s'investir prioritairement dans l'immobilier et dans le tourisme, car la Thaïlande a aussi d'autres besoins et d'autres atouts.

2ème partie: D'autres atouts pour la Thaïlande:

LES PETITES ET MOYENNES ENTREPRISES

Si des banques n'ont pas hésité parfois à financer d'aventureux projets immobiliers ou touristiques, il semble plus difficile à de petites ou moyennes entreprises thaïlandaises d'en trouver une qui acceptât de les aider pour des opérations bien plus modestes et présentant pourtant moins de risques. J'ai encore en mémoire deux affaires qui me paraissaient particulièrement attrayantes et auxquelles, chaque fois, le fabricant thaïlandais intéressé ne put donner suite, faute d'un crédit-relais qui lui eût permis de tenir financièrement durant les quelques mois nécessaires entre le lancement en fabrication de la commande et son paiement à la date de mise à disposition.

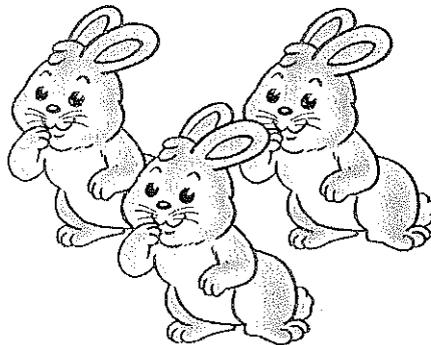
La collection de maroquinerie que lui présentait un fabricant thaïlandais ayant eu l'heur de plaire à l'acheteur des Galeries Lafayette et les prix indiqués lui paraissant compétitifs, celui-ci avait demandé sur-le-champ une offre ferme pour 10.000 ou 20.000 attachés-cases. Mais il y avait une condition très particulière, c'est que ces fournitures devaient être livrées en une seule fois, juste quelques semaines avant la date de la Fête des Pères. Il eût donc fallu en entreprendre la fabrication plusieurs mois à l'avance pour les stocker au fur et à mesure jusqu'à la période de livraison et donc de paiement, tout en supportant depuis le début de la fabrication le coût de la main d'oeuvre, ainsi que du cuir et des autres produits nécessaires à leur réalisation. Le fabricant intéressé ne put saisir cette occasion exceptionnelle, vu que les banquiers à l'époque, plutôt que de prêter de l'argent pour des affaires sûres mais à un taux courant, préféraient financer des opérations plus spéculatives.

L'autre affaire était un peu plus complexe. MBK, le principal constructeur français de "2 roues", dont les usines se trouvent à St Quentin dans l'Aisne, avait aussi des velléités d'acheter ses batteries à un fabricant thaïlandais. Ses prix étaient sensiblement meilleurs que ceux des batteries japonaises qu'ils approvisionnaient à l'époque, et elles furent testées par MBK avec succès. Le Français qui était à la tête du Service achats devait s'entourer d'un maximum de précautions: MBK ayant été repris quelques années plus tôt par un constructeur de motos japonais, sa Direction n'eût pas manqué de lui reprocher l'éviction de son fournisseur japonais habituel si d'aventure il avait eu le moindre problème avec des batteries concurrentes. Il y avait donc deux points à régler avec lui, un problème de garantie qualité et celui de risque d'un retard de livraison. Ces deux problèmes pouvaient être simultanément résolus si, comme ses concurrents, ce fabricant thaïlandais avait disposé en France d'un magasin avec un stock de sécurité. Cela eût éventuellement permis, d'une part de remplacer sur-le-champ quelques batteries accidentées ou considérées défectueuses au contrôle, et d'autre part d'assurer la soudure si un bateau avait eu du retard. Tant qu'il n'y aurait eu en France que ce client, le plus simple et le moins onéreux était sans doute de lui assurer une livraison d'avance, mais un mois de stockage à l'arrivée en plus d'un mois de stockage sur le bateau, cela allongeait beaucoup les délais de paiement et posait à nouveau des problèmes de financement qui n'intéressèrent pas les banques. Il fallut donc finalement abandonner ce projet et ce fut bien dommage.

L'affaire était en elle-même assez importante et, s'il avait obtenu en France cette première référence, je voyais déjà pour ce fabricant de batteries bien d'autres clients possibles, notamment le groupe Peugeot, autre constructeur de "2 roues". Et sans vouloir pour autant s'attaquer à Peugeot Automobiles quant à leur fourniture en première monte, il aurait pu se placer sur le marché des batteries d'automobiles au moins pour la rechange. Il est donc vraiment regrettable, qu'à un point aussi avancé des négociations, ce marché ait échappé à la Thaïlande pour un simple problème de crédit-relais, alors qu'il est déjà tellement difficile pour de petites et moyennes entreprises d'avoir des contacts dans les Pays étrangers et d'être parvenu à y détecter des affaires.

En France on exhorte aussi nos PME à exporter et j'en ai découvert autrefois les problèmes pratiques à l'occasion de ma collaboration enthousiaste avec un personnage remarquable du nom de CHRETIEN-MARQUET, lequel, parlant notamment couramment l'espagnol, s'était fait une spécialité d'établir des échanges avec les Pays d'Amérique Latine et avait inventé au profit mutuel de nos petites et moyennes entreprises et des leurs une stratégie peu banale. Le point de départ de ses activités était constitué par les grandes foires internationales qui avaient lieu dans cette région, à Mexico, Lima, Caracas, Bogota, etc... Il y jouait chaque fois un stand et entraînait dans l'opération une vingtaine de nos PME qui, réduites à leurs seuls moyens, eussent été

incapables d'y figurer. A chacune il demandait une modeste participation, moins que ce que leur eût coûté le voyage d'un seul de leurs collaborateurs. Pour ce prix, il leur réservait un coin de son stand, qu'il aménageait avec les affiches, photos, échantillons ou maquettes qu'on voulait bien lui confier, il diffusait leurs catalogues, notait les visiteurs intéressés. Bien sûr, il assurait ensuite le suivi des affaires qu'il avait pu initier et c'était là-dessus qu'il gagnait sa vie, sous forme de commissions tout à fait raisonnables. Sa satisfaction était de rendre des services plutôt que de gagner de l'argent et ce dont il était plus fier que de l'obtention d'un marché, c'était d'une cession de licence, d'un transfert de technologies, d'un accord de coopération, de tout ce qui pouvait faire le bonheur à la fois d'une de nos PME et d'une de ses homologues du Tiers-Monde, et instaurer entre les deux un partenariat durable et équilibré. Le fait d'exposer sur son stand des produits tout à fait hétéroclites n'était pas un handicap, bien au contraire. Chacun, ayant l'espoir d'y trouver ce qu'il cherchait, venait fouiner sur son stand. S'il ne l'avait pas trouvé, mon ami CHRETIEN-MARQUET en prenait aussi note et me transmettait sa demande pour qu'aussitôt moi je trouve et contacte les industriels français susceptibles d'être intéressés. Il s'agissait tantôt d'acheter, tantôt de vendre, tantôt de coopérer. Il lui arrivait souvent de réaliser ainsi des affaires pour des gens par qui il n'avait pas été initialement mandaté. C'était un homme qui avait partout des amis et qui logeait, où qu'il aille, chez des membres de nos ambassades ou des chambres de commerce, et c'est sous son couvert que j'ai appris à user de la "malle diplomatique" pour le bien de notre commerce extérieur. J'ai plaisir à raconter cette expérience parce que je la trouve exemplaire, que j'en ai personnellement la nostalgie et que je souhaiterais voir bénéficier d'initiatives semblables les petites et moyennes entreprises thaïlandaises, dont j'ai souvent découvert d'intéressantes réalisations, mais qui, en dehors d'un soutien des banques le cas échéant, auraient souvent d'abord besoin d'aide pour se faire connaître à l'Etranger.

ไวน์สัมพันธ์

โชติรส โกวิทวัฒนพงศ์ *

มาถึงเวลาที่ตะวันออกต้นตัวเกี่ยวกับไวน์ สงสัยอยากรู้อยากลองว่าเหตุใดไวน์จึงสำคัญนักหนาในวัฒนธรรมตะวันตกและโดยเฉพาะในวัฒนธรรมฝรั่งเศส อิทธิพลของคริสต์ศาสนามีส่วนทำให้ชาวตะวันตกหลงใหลไวน์ว่าเป็นเสมือนน้ำอมฤต¹ หรือไวน์คือเลือดที่ฟื้นฟูและผดุงชีวิต ทั้งยังกระตุ้นสมองและจุดประกายความคิดอ่าน ในมุมมองนี้ชีวิตและงานเขียนของชาวฝรั่งเศสหลายคนมีส่วนช่วยยกระดับ “การเมา - l'ivresse”² และทำให้ “การดื่ม - boire”³ กลายเป็นทั้งสิ่งจริงจังและประเทืองปัญญา ผลพลอยได้ที่ตามมาอย่างหนึ่งคือทำให้ภาษาฝรั่งเศสมีสำบัดสำนวนหลากหลายเกี่ยวกับการดื่มและการเมา⁴

ในศตวรรษที่ 8-11 พวกไวคิงจากตอนบนของยุโรปแล่นเรือลงไปถึงอิตาลี หรือมาบูรูกกรุดินแดนของชาวฟร็องค์นั้น มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือมาปล้นไวน์ พวกนี้รู้ว่าเขาจะไม่ผิดหวังหรือมือเปล่ากลับไปถ้าไปปล้นสำนักอารามนักบวชซึ่งเป็นแหล่งผลิตและสะสมไวน์ชั้นดีที่สุดของถิ่นตั้งแต่ยุคกลางลงมาในหมู่กษัตริย์และขุนนางจากมุมต่าง ๆ ในยุโรป มักจะแข่งขันกันในเชิงที่ว่าใครเป็นเจ้าของไวน์ที่ดีที่สุดหรือไวน์จากแดนไหนดีกว่ากัน สำหรับชาวฝรั่งเศสความรักชาติคุกรุ่นขึ้นได้เสมอเมื่อนึกถึงไวน์ ซึ่งนำไปสู่การต่อสู้เพื่อรักษาดินแดน (แหล่งปลูกไวน์) ของตน Charles de Brosse (นักเขียนและประธานรัฐสภาเมือง Dijon ในมณฑล Bourgogne) เขียนไว้ในปี 1970 ว่า :

“L'amour de la patrie, vertu dominante des grandes âmes, me saisit toujours à l'aspect d'une bouteille de vin de Bourgogne”

อังกฤษกับฝรั่งเศสมีการต่อสู้แข่งขันชิงดีชิงเด่นกันอยู่เสมอในศตวรรษที่ 18 มีบทเพลงที่ถูกเรียกอังกฤษว่าฝรั่งเศสหรือกันว่า “Buvons un coup, / Buvons en deux, / A la santé des amoureux,

¹ โปรดดู...โชติรส โกวิทวัฒนพงศ์ “บทกวีของหัวใจคตินของคริสต์ศาสนา : จากการจัดวางรูปการดื่มไวน์” ในวารสารประวัติศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ฉบับปี 2543/2000, หน้า 29-54, หรือใน <http://www.eu-cultures-th.com>, ซึ่งรู้ว่าคริสต์ศาสนาเป็นภูมิหลังที่มีอาจลปไปจากจิตสำนึกของชาวตะวันตกได้ ไม่ว่าพวกเขาจะนับถือหรือมีศรัทธาต่อพระเยซูหรือไม่.

² Magnus Huss ทยอยแพทย์ชาวสวีเดนเป็นคนแรกที่เขียนเกี่ยวกับโรคพิษสุรา (Alcoholism chronicus) ในปี 1849 และจะมีการแปลเป็นภาษาเยอรมันในปี 1852 และเป็นภาษาฝรั่งเศสในปี 1854. สถิติในปี 1914 บอกว่าชาวฝรั่งเศสเป็นชนชาติที่ดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุดในโลก. มีผู้กล่าวหาว่าความคิดไม่ได้อยู่ที่ไวน์เท่านั้น (cf. Gilbert Garrier, หน้า 275.)

³ นอกเหนือจากการดื่มไวน์มากเกินไปแล้วเป็นอย่างไรนั้น ทุกคนคงพอจะจินตนาการจาก 1. l'état “à jeun”, ไป 2. “en train” (ou “gai”), 3. “caneé” (“parti” ou “pampette”), 4. “poivré” (ou “culotté”), 5. “compté” (“à son compte”), ถึง 6. “rond comme une bile” ou “plein comme un œuf” และถ้ามาตามทักซ์นี่เมื่อ ๑ ชั่วโมงหนึ่งก็จะไปถึงจุด “โรคพิษสุราเรื้อรัง”. มีผู้วิเคราะห์ไว้ว่า ถ้าว่า boire นั้นถ้าไม่มีกรรมตรงตามเรื่องไม่มีการเจาะจงชื่อเครื่องดื่มใด ๆ แล้ว (เช่น boire de Peau, de lait, du thé, du café, etc.) จะหมายถึงการดื่มไวน์นี่เป็นสำคัญ. และถ้าไม่มีการเจาะจง boire ในที่สุดก็ดื่มไวน์แดง.

⁴ ดู Les mots du vin et de l'ivresse (ED. Belin) รวมทั้งหนังสือรวม proverbes et dictons ของฝรั่งเศสที่มีหลายเล่มด้วยกัน.

* Tenri University, Japan

/ A la santé du roi de France, / Et merde pour le roi d' Angleterre / Qui nous a déclaré la guerre. (cf. Garrier, p.267). ระหว่างฝรั่งเศสกับเยอรมันก็เช่นกัน เพราะชาวเยอรมันรักการดื่มเบียร์และไม่รู้จักไวน์แม้แต่ไวน์ดี ๆ แถบลุ่มแม่น้ำไรน์เอง (vin mosellan หรือ vin rhéнан). ฝรั่งเศสต้องไปสอนชาวเยอรมันให้รู้จักวัฒนธรรมไวน์.⁵ สำหรับการเมืองภายในฝรั่งเศสเองแล้ว ไวน์เกี่ยวโยงอย่างแน่นแฟ้นกับภาพพจน์ของปฏิวัติฝรั่งเศสในปี 1789, 1830 และ 1848 หรือในกรณีพิพาททางการเมืองระหว่างปี 1875-1879. ไวน์เข้าไป “relevé l’âme de la nation” (ชาวไร่ร่อนุ่นได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้สร้างความก้าวหน้าแก่ “la démocratie française”) ไวน์เข้าร่วมฉลองชัยชนะทุกครั้งของพวกเขา Républicains และกลายเป็นสัญลักษณ์หนึ่งของพรรคนี้.⁶ โดยเฉพาะที่เมือง Reims ในเดือนมิถุนายนปี 1881 เมื่อมีขบวนแห่ฉลองชัยรอบเมือง. รถแท็กซี่สุดท้ายได้รับเสียงปรบมือมากที่สุดเพราะจัดเป็น “la liberté brandissant une bouteille”⁷ (แน่นอนขวดนั้นคือขวดไวน์). ในขณะที่เดียวกันไวน์ก็กลายเป็นเครื่องมือหาเสียงอย่างหนึ่งด้วยการเปิดไวน์เลี้ยงชาวบ้านไม่อื่น. ความชอบไวน์จากถิ่นใดเป็นพิเศษก็เป็นเหมือนคำประกาศว่าเป็นพี่น้องร่วมถิ่นนั้น ซึ่งแน่นอนทำให้ได้รับเสียงสนับสนุนจากถิ่นนั้น.⁸ ไวน์ในช่วงเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งอะไรจึงซึ่ขยับขึ้นของผู้ดื่ม. จนถึงปัจจุบันไวน์ในสต็อกของประธานาธิบดีฝรั่งเศสเป็นเครื่องหมายบอกอุดมการณ์ทางการเมืองของประธานาธิบดีและของพรรคการเมืองที่ท่านสังกัดอยู่.⁹ เรื่องราวเกี่ยวกับ “ไวน์ของพวกชาตินิยม” หรือ “ไวน์ในกองทหารฝรั่งเศส” (โดยเฉพาะในระหว่างสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง) ยังมีอีกมาก. นับเป็นเกร็ดย่อยในประวัติศาสตร์ฝรั่งเศสที่น่าสนใจอีกแบบหนึ่ง และยังทำให้ภาษารวยคำพูดคำกลอนรวมทั้งร้อยเอกรายเรียงภาพแบบต่าง ๆ ที่กลายเป็นมรดกวัฒนธรรมของชาวฝรั่งเศส. แต่จนถึงหลังสงครามโลกครั้งที่สองชาวไร่ร่อนุ่นและผู้ผลิตไวน์หาได้มีชีวิตที่สุขสบายไม่และโดยเฉพาะเมื่อรัฐคิดเอาเปรียบหรือขึ้นภาษีไวน์. และนี่เป็นที่มาของการปฏิบัติของชาวไร่ร่อนุ่นในปี 1907. ในนี้คือระยชยกบางตอนของกลอนบทหนึ่งของ Auguste Rouguet ที่ชื่อว่า La Marseillaise des viticulteurs :

⁵ กรณีที่เป็นที่รู้จักกันคือ สาขาราช Lorraine ชื่อ Colette Baudouche (1919) ได้ไปสอนอาจารย์หนุ่มชาวเยอรมันชื่อ Asmus. Cf. Garrier, p. 269.

⁶ ภาพลักษณ์เกี่ยวกับองุ่นและไวน์จะเป็นแบบเกร็ดประดับที่ขาดเสียไม่ได้ตามสถานที่ราชการ เช่น ที่ศาลากลางเทศบาลนครปารีส ภายในห้องที่จัดเป็นห้องอาหารจะมีประติมากรรมจำหลักเป็นภาพการเก็บเกี่ยวองุ่นบนเทพาน และยังมีรูปปั้นกินอ่อนสองรูปที่สตุ๊ตไวน์.

⁷ ทูกลทางรัฐสภาเหตุการณ์ของ Eugène Delacroix ที่ชื่อว่า La Liberté guidant le peuple (1831) ในภาพนี้ Liberté ผู้นำปวงประชารุดหน้าต่อสู้เพื่อเสรีภาพเป็นผู้หญิงสามัญชน, เสื้อผ้าที่เธอสวมคลุมอยู่เผยให้เห็นทรงอก, มือซ้ายถือปืนด้ามขวานมีดแหลมเสียบปลอกปืน, มือขวาก็ธงชาติฝรั่งเศส, สามัญชนแบบแรกที่ขึงหลังที่ลงเป็นลายแหลมเรียกว่า bonnet phrygien (นามกที่พวกปฏิวัติปี 1789 สวมกับและภาพผู้หญิงทั้งตัวสวมหมวกแบบนี้จะกลายเป็นสัญลักษณ์ของ la République française จนถึงทุกวันนี้ บางทีก็เรียกผู้หญิงสัญลักษณ์นี้ว่า Marianne เมื่อนำหัวของผู้หญิงในภาพเหตุการณ์นี้ยังใช้เป็นภาพในแสตมป์ของปะเทศฝรั่งเศสอีกด้วย. และนามเอวาทของฝรั่งเศสและของสหภาพยุโรปยังคงชื่อให้เป็น Marianne ทั้งหมดที่ชี้ให้เห็นจุดบัพของประเทศฝรั่งเศสว่าประชาชน (สามัญชน) ถือผู้ที่สำคัญที่สุด) รอชชวมาแต่งกล่าวจึงต้องการสื่อถึงกามหมายของเสรีภาพในการเมืองและเสรีภาพของชาวไร่ร่อนุ่น

⁸ จะเป็นที่มาของสำนวน “le pot de vin” ซึ่งคือ “ถ้ำน้ำร้อนหมางู” ในภาษาไทย

⁹ Anatole France เคยเปรียบเทียบรัฐราชการต่าง ๆ ได้อย่างเท่าเทียมคือ “vins qui se dépouillent et s’adoucissent avec le temps. Les plus durs perdent à la longue un peu de leur rudesse. Je crains un empire dans sa première verdure. Je crains l’âge nouveauté d’une république”. (ในเรื่อง Les Opinions de M. Jérôme Coignard, Paris: Calmann-Lévy, rééd. 1923).

Pour affirmer nos droits de vivre,
 Fils du Midi, assemblons-nous ;
 Les fraudeurs à la mort nous livrent,
 Qu'ils redoutent nos courroux ! (bis)
 Entendez-vous dans nos campagnes,
 Retentir nos cris et nos pleurs ?
 Depuis trop longtemps les fraudeurs
 Affament nos fils, nos compagnes.
 Debout ! Viticulteurs !
 C'est trop, trop de malheurs !
 Luttons ! Luttons !
 Pour que la faim deserte nos maisons !

.....
 Fils du Midi, Debout !
 Nous irons jusqu'au bout !
 Luttons ! Luttons !
 Et, sans faiblir, ensemble nous vaincrons !

ซึ่งคล้ายวิธีการประพันธ์เลียนแบบเพลง La Marseillaise¹⁰ ของ (Claude Joseph) Rouget de Lisle. แม้แต่ชื่อผู้แต่งที่ใช้เป็น Rouguet ก็น่าจะเป็นนามแฝงมากกว่า. นี่เป็นเพลงปฏิวัติของเหล่าชาวไร่ร่อนในภาคใต้ของฝรั่งเศส (Rouget ก็เป็นคนใต้. คนใต้มักจะวี อารมณ์รุนแรงกว่าคนเหนือ). La Révolte des vigneron¹¹ ในแถบ Languedoc เกิดมาจากความกดดันที่ถูกรุ่นมานานในใจของชาวไร่ผู้ผลิตไวน์ ตั้งแต่การถูกกดราคา การขายองุ่นไม่ออก ภาษีน้ำตา การคดโกงและเล่ห์เหลี่ยมของพ่อค้าในตลาดค้าไวน์ ตลอดจนความไร้สมรรถภาพของเจ้าหน้าที่ทั้งที่ท้องถิ่นและที่เมืองหลวงที่ไม่สามารถคุ้มครองผลประโยชน์ของชาวไร่ร่อน นวกับความปลอดภัยของหมู่ชาวไร่ร่อนที่มีหนี้สินท่วมตัว. ชาวไร่ร่อนเรียกร้องขอให้ไวน์ของตนกลับเข้าสู่ตลาดแทนไวน์ต่างประเทศที่พ่อค้าสั่งเข้ามา. การเดินขบวนประท้วงได้แผ่ขยายวงกว้างออกไปตลอดภาคใต้ของฝรั่งเศส. เกิดการปะทะและการใช้กำลังทหาร. ในที่สุดรัฐสภาที่ปารีสต้องประกาศเปลี่ยนระบบภาษีใหม่และมีการจัดตั้ง la Confédération générale des vigneron du Midi รวมเป็นกลุ่มองค์กรของชาวไร่ร่อนผู้ผลิตไวน์ในภาคใต้ทั้งหมด. องค์กรนี้จะเป็นผู้ตั้งและควบคุมราคาตลอดจนจัดการกับการคดโกงทุกชนิดที่เกี่ยวข้องรวมทั้งให้จัดมาตรการคุ้มครองเขตองุ่นและตลาดไวน์.

ในด้านวรรณกรรม Claude Tillier ในเรื่อง Mon oncle Benjamin (1841) แจกแจงปรัชญาการดื่มว่า ความสามารถในการดื่มและการรู้จักเมา ยกระดับความเป็นคนขึ้นเหนือสิ่งมีชีวิตอื่น.

“Manger est un besoin de l'estomac : boire est un besoin de l'âme. Manger n'est qu'un vulgaire artisan, tandis que boire est un artifice. Boire inspire des

¹⁰ ซึ่งกลายเป็นเพลงประจำชาติของฝรั่งเศสเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 1795. ดูบทความเกี่ยวกับเรื่องไวน์ในวงทหารได้ในรวมบทความเล่มที่ปรากฏในคอลัมน์ท้ายของหนังสือของ Garrier.

¹¹ Cf. Félix Napo, 1907. La Révolte des vigneron, Toulouse, Privat, 1971.

riantes idées aux poètes, de nobles pensées aux philosophes, de sons mélodieux aux musiciens; manger ne leur donne que des indigestions.”

Alfred de Musset ในเรื่อง *Les Caprices de Marianne* (1833) บอกว่าการดื่มช่วยแก้เหงาและให้ความรู้สึกว่ามีเพื่อน เพราะความเมาทำให้เห็นอะไรเป็นสองรวมทั้งเห็นตัวเองด้วย จึงเท่ากับพบเพื่อนแก้เหงา : (il boit) pour voir double, afin de se servir à lui-même de compagnie.

Alfred de Musset อีกเหมือนกันที่โยงไวน์กับความรัก ใน *La Coupe et les Lèvres* (1831) โดยเฉพาะในบทกลอนสองบรรทัดนี้ที่ติดปากชาวฝรั่งเศสเสมอมาว่า :

Aimer est le grand point, qu'importe la maîtresse;

Qu'importe le flacon, pourvu qu'on ait l'ivresse.

(สิ่งสำคัญคือความรัก ผู้หญิงจะเป็นอย่างไร (เหมือน) รูปร่างขวดสำคัญไฉน ถ้าไวน์ในขวดมอบความมึนเมาได้).

Paul Claudel ใน “*La Muse qui est la grâce*”, ซึ่งเป็นบทที่สี่ใน *Cing grands odes* ที่เขียนที่เมืองเทียนสินในประเทศจีน (Tien-Tsin) ปี 1907 ก็ระบุไว้อย่างนี้ :

Celui qui a bu seulement plein son écuelle de vin nouveau, il ne connaît plus le créancier et le propriétaire [...]. Le voici qui bondit, tout nu, comme un dieu, sur le théâtre, la tête coiffée de pampres, tout violet et poisseux du jus sucré de la grappe [...]. Telle est la vertu de cette boisson terrestre : l'ivrogne, peu à peu, plein de gaieté, voit double. Les choses à la fois comme elles sont et comme elles ne sont pas et les gens commencent à ne pas comprendre ce qu'il dit.

(Gallimard, 1936).

สิ่งที่น่าสนใจในข้อความนี้ คือคำ *écuelle* คำนี้ทำให้นึกถึงพวกนักบวชหรือบาทหลวงยุคกลาง. เป็นหนึ่งในสิ่งของประจำตัวนักบวช. ใช้เป็นภาชนะอเนกประสงค์ ใส่สุปน้ำดื่มและแน่นอนไวน์ด้วย แต่ละคนจะมีของตนเอง. ภาชนะนี้เดิมนักบวชแกะทำเองจากไม้ให้เป็นรูปร่างแบบกะลาตักน้ำของเราแต่ขนาดเล็กกว่าหรือตื้นกว่าและมีที่จับด้านหนึ่ง. ในยุคหลังต่อมาจะเป็นโลหะเช่นเหล็ก ดีบุก พิวเตอร์ เงินเป็นต้นและกลายเป็นภาชนะสามัญอย่างหนึ่ง (คือ *bol*). เมื่อคำนึงถึงสมัยและปีที่ Paul Claudel เขียนบทนี้ จึงน่าสนใจที่เขาเลือกใช้คำนี้ ซึ่งแน่นอนเพิ่มมิติทางประวัติศาสตร์และศาสนาเข้าไปด้วย. และเป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของคริสต์ศาสนาในวิสัยทัศน์ของชาวยุโรปและโดยเฉพาะของ Paul Claudel (หากอิทธิพลความคิดจากบทกวีของ Rimbaud) ผู้ค้นพบศรัทธาในคริสต์ศาสนา ขณะไปฟังมิชซาในวันคริสต์มาสที่โบสถ์ Notre Dame de Paris ปี 1886. Claudel เกิดในมณฑล Champagne จึงไม่น่าแปลกใจที่เขาเปรียบตัวเองว่าเป็น “un volcan mûr avec des vignes dessus”. ในปี 1935 ที่งานนิทรรศการนานาชาติเมืองบรัสเซล ในฐานะเอกอัครราชทูตฝรั่งเศสประจำประเทศเบลเยียม เขากล่าวคำปราศรัยสุดไวน์ที่เป็น “le fils du Soleil et de la Terre”, “le libérateur de l'esprit et l'illuminateur de l'intelligence”¹² ในโอกาสอื่นเขาโยง Dionysos (ในเทพปกรณัมกรีก Dionysos เป็นเทพประจำต้นองุ่น, เทพแห่งไวน์และความเคลิบเคลิ้ม, บางทีก็เรียกว่า Bacchus) กับพระคริสต์โดยเฉพาะภาพลักษณ์ของพระคริสต์ในเหตุการณ์ตอนงานหมั้นที่เมืองกานา-Noces de Cana เมื่อแสดง

¹² Louange du vin ปรากฏใน *Le Figaro* ฉบับวันที่ 5 พฤษภาคม 1935.

ปาฏิหาริย์ครั้งแรกโดยเปลี่ยนน้ำในไหให้เป็นไวน์ให้รับรองแขกผู้มาร่วมงานฉลองหมั้นดื่มได้ไม่รู้หมด
: “Le vin c’est la nature [=l’eau] élevé à la dignité de sacrement.”

(ในทำนองว่าพระคริสต์ยกระดับไวน์ขึ้นเป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์หรือน้ำมนต์) และในบทวิจารณ์ *Le Cantique des Cantiques* ที่ Claudel เขียนในปี 1943¹³ ตอนที่กล่าวไว้ดังนี้ :

“Les propres du vin sont saveur, âge, cru, chaleur, force acquise par la fermentation, le temps devenu qualité, une douceur transformée en énergie, tout cela fondu ensemble, multiple et un, natif et opéré. Le buveur distingue et unie avec délectation ou, comme on dit, déguste ces différentes espèces et y puise un relèvement de sa tension vitale, le sentiment d’une vigueur supérieure à l’obstacle rencontré.”

แจกแจงให้เห็นกระบวนการหมักตัวขององุ่นที่ผนวกเอารส กลิ่นเวลา ธรรมชาติดิบ ความร้อนและผลกำลังเข้าไป สิ่งที่ได้จึงเป็น “ลูกพระอาทิตย์ในอุทรแม่พระธรณี”. แต่ผลไม้อื่น ๆ ก็เป็นเช่นนี้เหมือนกันไม่ใช่หรือ? จริงอยู่แต่คงไม่มีเครื่องดื่มใดที่เรียกร้องความเอาใจใส่ ความเพียร ความอดทนและความรักของคนมากเท่าไวน์. ไวน์จึงเป็นสัญลักษณ์ของสิ่งที่ดีที่สุดในบรรดาผลผลิตธรรมชาติกับพลังสติปัญญาคน¹⁴. ผู้รู้จักดื่ม(รวมทั้งนักชิมไวน์อาชีพ) จะรู้จักแยกแยะองค์ประกอบทั้งจากธรรมชาติและจากความเพียรพยายามของคน¹⁵ ขณะที่เสพผลรวมของมันจากทุกหยดไวน์พร้อมกับนึกถึงความหมายของการดื่ม. Louis Orizet เขียนไว้ใน *A travers le cristal* เกี่ยวกับ un verre de vin ในแง่มุมเดียวกันนี้ว่า

“C’est le message d’amitié transmis, d’année en année, par plus de cent générations de vignerons. C’est la prospection des milliers de radicelles pour surprendre le secret de la roche. C’est la sublimation de toute la chaleur d’un été. C’est le fruit d’une année de labeur du viticulteur ... C’est le rire du vendangeur, l’effort du pressureur, l’amour du caviste, sa vigilance, sa compétence pour parfaire le chef-d’oeuvre. Tout ce que l’homme a de bon, il le transmet au vin : courage, gaieté, foi, persévérance, amour, optimisme. Tout ce que la nature a de beau, elle le communique au vin : chaleur, force,

¹³ Commentaires du Cantique des Cantiques (1943). *Cantique des Cantiques* เป็นหนังสือรวมบทเพลงรักที่แทรกอยู่ในกัมภีร์ไบเบิลเก่า แต่จะขี้นในราวปลายศตวรรษที่สี่ก่อนคริสตกาล. ชาวฮีบรูจะอ่านบทเพลงเหล่านี้ในเทศกาล Pâques. ดูรายละเอียดเกี่ยวกับบทเพลงเหล่านี้ (ที่ไพเราะและน่าอัศจรรย์) ได้ใน *La Bible d’Osty*, หน้า 1355-1375. ในเล่มมีกล่าวถึง *vigne* และ *vin* เสมอ. แม้ในบทเริ่มต้นก็เปิดดังนี้ :

Le Chant des Chants, qui [est] de Salomon.
Qu’il me baise des baisers de sa bouche !
Car ton amour est meilleur que le vin !
Oui, tes parfums ont une odeur suave,
Ton nom est un parfum qui s’épand;
Voilà pourquoi les jeunes filles l’aiment.

ความรักดีว่าสิ่งที่ดีที่สุด (ไวน์) หรือมารักชาวชนเมืองกว่ามไวน์. บทเพลงรักแบบที่ททำให้คิดถึง *Offrandes lyriques* ที่ A. Gide แปลเป็นภาษาไทยเรื่องแรกที่ไพเราะเพราะพริ้งนี้มาก. จากกวีนิพนธ์เล่มหนึ่งของ R. Tagore. ความรักคือพระจันทร์หรือต่อทะเลเปรียบกับความรักที่ถูกกุ่มกอบในอกของหญิงสาวอ่อนวัย.

¹⁴ และถนัดถ้นทอดความสุกความพอใจที่เขาได้รับเมื่อลิ้มรสไวน์ เป็นบทกวีจากใจ. ขอให้คิดถึงบทกวีของ Rimbaud เช่นใน *Bateau ivre* เป็นคำ Baudelaire ที่คิดเช่นนี้เหมือนกัน. บทกวีของกานเกลิมเบรเป็นเสมือนดอกไม้ที่ระยิบระยับเหมือนสดุดีพระเจ้า.

¹⁵ เช่นปรินซ์แห่งแองเดส, กุซยาฟลิน, อดัมพันธุโคจากเขตไลอน, รสไวน์จากองุ่นจะไร้ม่าง (เพราะมีทลายพันที่ปะปนลงไปด้วย), วิธีทำคานบรเพตีบลิบหรือด้วยเทคนิคใหม่, ไวน์นี้มาจากยามาก่อนขมที่หอม, เเจาะจรสและกลิ่นหอมของไวน์ได้อีกด้วย. นักชิมไวน์กษัตริย์เคยพูดไว้ว่า

“Tu passes pour un con si tu dis simplement d’un vin qu’il est bon.” (cf. *La nouvelle culture du vin*, in *Boire, Terrain* no.13, octobre 1989, pp.117-124). (แล้วจะพูดอย่างไรดีล่ะ คงต้องเรียผู้ด้วยการคมการลุ่มน้อย ๆ. ถ้าคิดว่าไหว !) คนเก่งจริงนอกจากจะรู้จักไวน์ รู้จักดื่มแล้วยังต้องรู้จักพูดถึงไวน์ด้วย.

lumière, couleur, mystère ... Le vin, c'est de la matière en marche vers l'esprit et tout cela se voit à travers le cristal."

(Villefranche, Ed. Du Cuvier, 1958).

Charles Baudelaire เปรียบคนกับไวน์ว่าเป็นเพื่อนคู่แข่งและคู่ซ้อ ผู้จะสู้กันได้ไม่รู้หยุด และจะคืนกันได้ไม่รู้ร้างหรือกล่าวได้ว่าผู้ที่ดื่มแต่น้ำมักจะมึนอะไรซ่อนเร้นในใจ(1851). ในบทกลอนเรื่อง L'âme du vin ที่ปรากฏในรวมบทกวีนิพนธ์เรื่อง Les Fleurs du Mal (1850) Baudelaire ได้เจาะจงแทรกไว้อย่างละเอียดว่าไวน์ช่วยปลดปล่อยคนจากชีวิตอันแสนเชื่อง. ช่วยเสริมพลังแก่เด็กหนุ่มอ่อนแอที่ต้องเกิดมาเผชิญชีวิตบนทางทุกข์มากกว่าทางสุข. และช่วยคลี่คลายสู่การสร้างสรรค์กวีนิพนธ์. ไวน์ข้อมใจคนงานและทำให้พวกเขาารู้สึกตนเป็นกวีหรือราชา. ไวน์ทำให้จอมใจรักความสำนึกผิดที่บีบคั้นใจ. ไวน์ทำให้คนซิมหองยมีความหวังมีชีวิตชีวาเหมือนวัยรุ่น. ไวน์ทำให้เราอีกเหิมประหนึ่งเทพเจ้าและกำชัยชนะในมือ. ไวน์เหาะพาคนรักสู่สวรรค์ชั้นฟ้าเสพฝันอันหวานจำในหมู่เทพ. ขอให้มาดูตอนหนึ่งในวิญญานไวน์กัน :

Un soir, l'âme du vin chantait dans les bouteilles :
"Homme, vers toi je pousse, ô cher déshérité,
Sous ma prison de verre et mes cires vermeilles,
Un chant plein de lumière et de fraternité !

Je sais combien il faut, sur la colline en flamme,
De peine, de sueur et de soleil cuisant,
Pour engendrer ma vie et pour me donner l'âme,
Mais je ne serai point ingrat ni malfaisant,
Car j'éprouve une joie immense quand je tombe
Dans le gosier d'un homme usé par ses travaux,
Et sa chaude poitrine est une douce tombe
Où je me plais mieux que dans mes froids caveaux.

Entends-tu retentir les refrains des dimanches
Et l'espoir qui gazouille en mon sein palpitant ?
Les coudes sur la table et retroussant tes manches,
Tu me glorifieras et tu seras content ;

J'allumerai les yeux de ta femme ravie ;
A ton fils je rendrai sa force et ses couleurs
Et serai pour ce frère athlète de la vie
L'huile qui raffermir les muscles des lutteurs.

En toi je tomberai, végétale ambrosie,
Grain précieux jeté par l'éternel Semeur,
Pour que de notre amour naisse la poésie

Qui jaillira vers Dieu comme une rare fleur !

ในบทที่หนึ่ง déshérité โยงไปถึงการที่มนุษย์ถูกพระเจ้าขับออกจากสวนสวรรค์เอเด็น หมดโอกาสที่จะเสพความสุขสำราญในฐานะลูกที่พระเจ้าให้กำเนิด. การใช้คำว่า chanter นำไปสู่ภาพของไวน์ในขวดและเสียงรินไวน์ลงแก้วรวมทั้งเสียงของไวน์ที่ผู้รู้จักดื่มจะจับฐานแก้ววนไปเป็นวงในมือ ไวน์จะไหลวนซ้นลงภายในแก้วทรงสูง จะทอประกายแสงสีแดงที่สะท้อนรับแสงใสของถ้วยแก้ว, และยัง

ต่อไปถึงเสียงไวน์ในปากที่หนักขมไวน์ก็ล้วยไปมาด้วย. “เสียง” (chantait, chant, les refrains des dimanches, gazouille, poésie) กับ “แสง/สี” (vermeilles, lumière) ดูเหมือนจะคละกัน “ไปได้อย่างกลมกลืน. วิธีการดีवानแบบนี้เรียกว่า décanter ก่อนที่จะดมและดื่มสัมผัสถึง “รสนุ่ม” (cires).¹⁶ การทำแบบนี้ทำให้กลิ่นหอมของไวน์ที่ถูกกัก (prison) ไว้นานภายในขวดกระจายแผ่ออกเหมือนดอกไม้ที่ส่งกลิ่นระรวยยามกลีบคลี่บาน. กลิ่นหอมไวน์นี้จึงนิยมใช้คำว่า bouquet (มากกว่าคำ arôme). นักชิมไวน์อาชีพหลังจากสูดรับรู้และแยกแยะกลิ่นหอมของไวน์ (le nez du vin) แล้วจึงดื่มเข้าปากโดยไม่กลืนลงทันทีแต่จะกล้วไวน์วนไปมาในปากเหมือน décanter อีกครั้งหนึ่งแล้วจะคายไวน์นั้นออก (ถ้าไม่ได้กำลังชิมในฐานะนักชิมอาชีพ ก็กลืนไวน์นั้นลงผ่านลำคอ). นักชิมไวน์อาชีพจะสามารถแยกแยะกลิ่นและรสไวน์ได้อย่างนำพิศวง. คำ fraternite” สื่อการร่วมทุกข์ร่วมสุขระหว่างคน (Homme) กับธรรมชาติ กับต้นไวน์ (l'âme du vin) ระหว่างคนกับคนผู้เป็นเพื่อนร่วมดื่มในยามเย็น (un soir) หลังเลิกงานเป็นต้น. สีแดงของไวน์และผละกำลังในไวน์ยังตามมาในบทที่ส่องที่ผู้อ่านรู้สึกได้จากการใช้คำ en flamme และ soleil cuisant. แม้ว่าทั้งสองคำจะหมายโดยตรงไปถึงความร้อนแรงของแสงอาทิตย์. สีแดงเป็นสีของความร้อนของพลังงานในวิสัยทัศน์ของชาวโลกอยู่แล้ว จึงสื่อโยงไปได้ถึง (สี) ไวน์หรือ (สี) พวงองุ่นที่สุกแดงกำภายใต้แสงแดดร้อน แล้วไปสัมผัสลำคอแห้งผากและร้อนของกณงานผู้เหนื่อยล้าจากงานหนัก (ในบทที่สาม chaude gosier¹⁷)”. Baudelaire รู้ใจวิญญาณไวน์ด้วยว่าชอบที่จะอยู่กับคน (dans) sa chaude poitrine ที่เหมือน une douce tombe) มากกว่าถูกเก็บไว้ในห้องเก็บไวน์¹⁸ ว่ามันก็คอยวันอาทิตย์เมื่อพ่อแม่ลูกจะร่วมดื่มกัน. ไวน์จะช่วยเสริมพลังรักระหว่างสามีกับภรรยา. และเหมือนน้ำมันที่นักสูทหะโลมवादกลั้มเนื้อให้แข็งแกร่ง (โยงไปถึงโรมันเนเซียนกรีกและโรมันซึ่งแน่นอนต่อไปถึงไวน์ของชาวกรีกและชาวโรมันด้วย) ไวน์จะช่วยเพิ่มผละกำลังและสีสันบนใบหน้าลูกชายผู้จะเป็น “นักสูทของชีวิต”. บทสุดท้าย Baudelaire ตลบกลับไปสู่บทที่หนึ่งเมื่อเจาะจงใช้คำ Dieu. คำ tomber โยงไปได้ถึง déshériter, tombe และต่อไปถึงการหว่านเมล็ด semer. ชาวนาจะทำกันในเดือนตุลาคม-พฤศจิกายนเป็นส่วนใหญ่. เมล็ดพืชพันธุ์จะค่อย ๆ จมลงสู่ใต้พื้นดิน. บางทีชาวนาจะขุดกลับดินข้างใต้ขึ้นมาซึ่งเท่ากับกลบเมล็ดพืชให้ลงไปอยู่ใต้ดินลึก ๆ หนีความหนาวเย็นและคอยดูไปไม่ผลิ. Semeur ด้วยตัวอักษรตัวใหญ่อาจหมายถึงอาดัม มนุษย์คนแรกที่ถูกระเจ้าขับออกจากสวรรค์และพระเจ้าเจาะจงให้ทำการเพาะปลูกรวมทั้งอาดัมคนต่อ ๆ มา (นั่นคือเผ่าพันธุ์มนุษย์ที่จะไม่สิ้นสุดลง - éternel). หรือหมายถึงพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของที่ส่งพระบุตรลงมาไถและพรวนดินเพื่อการเพาะปลูก (นั่นคือเพื่อความคงอยู่ของมนุษยชาติ. ในศิลปะศาสนามีภาพพระเยซูถือจอบเสียมโดยเฉพาะในฉากเหตุการณ์ “Noli me tangere” เมื่อพระเยซูมาปรากฏตัวต่อนางมารีย์ มัดเดอแลน). ในภาษาตะวันตกคำ semer และ semeur จึงมีความหมายที่เพียบด้วยความนัยจากคติคริสต์

¹⁶ ถ้าสถานที่และเวลาอำนวย เช่นดื่มภายในบ้าน เมื่อเตรียมไวน์ไว้รับแขก เป็นต้น, จะนิยมรินไวน์ลงในขวดแก้วทรงสูงที่กลมใหญ่และคอขวดเล็ก (carafe, ลักษณะเหมือนแก้วใส่น้ำ), เซ่งานไวน์ไปมาในแก้วก่อน จึงไปประมาธสามสิบนาที กลิ่นหอมของไวน์จะกระจายออกมาและจะกลืนได้ที่ยังอาจเอื้อมถึงอยู่จะคลลงกับคนใกล้กัน. ต่อมาจึงรินลงแก้วพร้อมสำหรับดื่ม. แบบนี้จะยังทำในเข้าถึงรสไวน์แท้ได้ที่สุด.

¹⁷ Guillaume Apollinaire เขียนไว้ใน Vendémiaire (1912) ว่าตัวเองเป็น “gosier de Paris, ivre d'avoir bu tout l'univers” (ในตัวเองว่าเป็นคอหอยของปารีส-คือดื่มแทนดาวปารีสทุกคน ผู้ดื่มล้นับจักรวาลจนเมา)

¹⁸ ถ้าอยู่ใต้ระดับที่เรียกว่า cave/caveau ถ้อยุ่นเย็นเรียกว่า chai. ห้องนี้จะวัด ขึ้น และความคุมอุณหภูมิให้เย็นอยู่เสมอ.

ภาชนะด้วยเสมอ, ในบทสุดท้ายนี้ก็เช่นกัน ให้ภาพของเมล็ดองุ่นที่ตกฝังในดิน (เหมือนหลุม *tombe*) และเติบโตเป็นต้นองุ่นกลายเป็นต้นไม้ที่ให้อาหารชีวิตนิรันดร (*ambroisie*-อาหารทิพย์ของเหล่าเทพเจ้ากรีก, ในคริสต์ศาสนาหมายถึง *résurrection*). ไวน์ที่ตกลงในตัวคน (*tombe*) จะให้ดอกให้ผลเช่นกันเป็นบทกวี (นั่นคือ *renaître*) เหมือนบุปผาที่หายาก (*une rare fleur*) ทะยานสู่ฟ้าสรรเสริญพระเจ้า.

จนถึงปี 1870 ชาวฝรั่งเศสมีความเห็นใจที่เกือบจะเป็นศรัทธาแบบหนึ่งต่อการดื่มไวน์กับการเมา. ในปี 1866 นายแพทย์ Jules Guyot (ในหนังสือ *Grand Rapport sur l'état des vignobles et des vins français*) สรุปว่าไวน์อาจเป็นสิ่งทดแทนขนม ึ่งได้ในชีวิตประจำวัน, ว่าไวน์จะเสริมสร้างทั้งร่างกายและจิตใจของคนในวิถีการทำงานหรือในธุรกรรมทุกชนิด. ถึงกับบอกว่าเนื่องจากชาวฝรั่งเศสใช้ไวน์เป็นจำนวนมากในอาหารการกิน¹⁹ ทำให้ชาวฝรั่งเศสมีร่างกาย สติปัญญา และจิตใจเหนือกว่าชนชาติอื่น (!) ในความคิดของเขาไวน์เป็นอาหารธรรมชาติที่มีคุณประโยชน์ต่อร่างกาย การดื่มภายในครอบครัวจึงไม่มีทางเสีย เพราะครอบครัวเป็นเหมือนสถานศักดิ์สิทธิ์ที่สถิตของไวน์. แต่การมั่วสุมดื่มตามร้านเหล้าในเมืองนั้นต่างหากที่นำไปสู่ความเสื่อมโทรม. Louis Pasteur จึงมีงานทำให้ความคิดนี้ฝังรากลึกลงไปอีกเมื่อเขาประกาศว่า ไวน์เป็นเครื่องดื่มที่ถูกสุขลักษณะและเหมาะสมกับสุขภาพที่สุด. ในปี 1930 นายแพทย์ Georges Cuvier และศาสตราจารย์ Perrot แห่งคณะเภสัชศาสตร์มหาวิทยาลัยปารีสประกาศยอมรับว่า “la vigne est une plante médicinale”. ในเดือนกรกฎาคมปีต่อมารัฐมนตรีกระทรวงเกษตร André Tardieu ได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการเผยแพร่ไวน์โดยเฉพาะ (le Comité national de propagande pour le vin). มีการพิมพ์แผ่นประกาศยืนยันคุณสมบัติทางวิทยาศาสตร์ว่า “ไวน์ 10 ดีกรีหนึ่งลิตรให้คุณค่าทางอาหารเทียบได้กับนมสด 900 กรัมหรือขนมปัง 370 กรัม หรือเท่ากับไข่ 5 ฟอง”. ด้านหลังของแผ่นประกาศนี้มีภาพถ่ายของหลุมศพที่สวดเกี่ยวกับไวน์ของเขา.²⁰ ในปี 1935 นายแพทย์ Dougnac แนะนำให้ใช้ “vinothérapie” (ไวน์บำบัด) เพื่อป้องกันโรคพิษสุราเรื้อรัง. นั่นคือแทนการห้ามดื่มแอลกอฮอล์ (ซึ่งห้ามยากมาก) ควรเชิญชวนให้ดื่มไวน์แทนจะดีกว่ามาก. เขายังแนะนำต่ออีกว่าควรให้เด็กเริ่มดื่มไวน์ตั้งแต่อายุห้าขวบ เด็กจะฉลาดและเรียนดีกว่าเด็กที่ไม่ดื่ม. (เขาได้ทดลองทำสถิติให้เห็นจริงด้วย, cf. Garrier, p.284 sq.). Colette ก็เล่าไว้ในเรื่อง *Prison et Paradis* (Paris, 1932) ว่า Sido (มารดา) ให้เธอดื่มไวน์แก้วเล็ก ๆ ทุกมื้อและมองขึ้นชมคุณภาพเลิศของไวน์ฝรั่งเศสบนแก้มแดงเรื่อของเธอ: “Ma mère rebouchait la bouteille entamée et contemplait sur mes joues la gloire des crus français.”. ไม่น่าแปลกใจว่าทำไม Colette ได้ชื่อว่าเป็นผู้รู้จักไวน์และรู้จักชิม (*dégustatrice*) นอกจากจะเป็นนักเขียนชั้นแนวหน้าแล้ว. โปรดอ่านที่เธอพรรณนาการชิมไวน์ในถ้ำไวน์แห่งหนึ่งใน Bourgogne ดังนี้ :

¹⁹ เช่นในอาหารเนื้อหรือปลา *น้ำซอส-les sauces* ที่ชาวฝรั่งเศสทำเพื่อประกอบอาหารเนื้อหรือปลาที่ทำจากไวน์แดงและไวน์ขาว. สัมรับชาวฝรั่งเศสมีการปรุงแต่งน้ำซอสนี้เองขึ้นตามความสามารถพิเศษอย่างหนึ่ง และซอสอาหารจากนั้นยังขึ้นอีก.

²⁰ ระหว่างปี 1900-1909 ชาวฝรั่งเศสดื่มโดยเฉลี่ยปีละ 160 ลิตรต่อคน และเพิ่มเป็น 172 ลิตรต่อปีในระหว่างปี 1930-1939. หลังจากนั้นจะลดลงไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่สอง เช่นในปี 1950 เฉลี่ย 150 ลิตรต่อคน, ในปี 1975 ประมาณ 110 ลิตรต่อคน, ในปี 1988 ประมาณ 85 ลิตร, ในปี 1992 เฉลี่ย 65 ลิตร, และในปี 1994 เป็น 62 ลิตรต่อคน (cf. Garrier, p.286sq). ในระดับนานาชาติมีการแข่งขันการผลิตไวน์และการตลาดเกิดขึ้นแล้วและทวีความดังเรื่อยขึ้นไปทุกที ตอนนี้ทุกสถาบันที่เกี่ยวข้องต้องพยายามรักษาตลาดไวน์ทั้งภายในและภายนอกฝรั่งเศส

“Nous descendons dans le souterrain royaume . . . Au profond de la terre, dans la cave aux bouteilles, reposent les fruits de tant de soin : flacons jeunes, lisses, fioles millésimées, ainées chenuës, habillées lentement d’une fourrure impalpable, grise et blanche comme le duvet qui frémit sur le corps des bombyx nocturnes. Le maître de céans décoiffe l’une de celle-ci : c’est l’instant de se taire, de lever vers la voûte un verre pansu, à l’issue resserrée; l’œil d’abord, le nez ensuite, la bouche enfin... Béni soit ce... (sic) - Au fait, comment l’appellez-vous, ce velours, cette flamme, ce suc parfait dans toutes ses proportions, plein d’arrière-pensées? Un nom, sous les voûtes, roule et propage les "r" bourguignons qui depuis un demi-siècle me sont restés dans la gorge.”

(Prison et Paradis, Paris, 1932)

Colette ดื่มดำไวน์รู้ลิ้มเลื่อนกับไวน์ของ Bourgogne. ทั้งสี, กลิ่น, เสียงกลิ่นในปากและรสไวน์ ยังกลมกล่อมและลุ่มลึกอยู่ในใจเธอเหมือนที่เธอยังมีเสียง “r” กลิ้งตามแบบ bourguignon ติดอยู่ในลำคอ Colette เกิดในเขต Bourgogne นี้เองแหละ, และเธอมีอายุ 59 เมื่อเธอเขียนเรื่องนี้. วรรณกรรมฝรั่งเศสที่เกี่ยวกับไวน์ยังมีอีกมากเช่นกัน. รวมกันเป็นข้อมูลสำหรับการศึกษาในหัวข้อเกี่ยวกับไวน์ได้อย่างดี.

คำสรรเสริญไวน์จากนักเขียนทั้งหลายนี้ยอมทำให้ผู้ที่มิอาชีพเกี่ยวกับไวน์และ ผู้ชอบดื่มไวน์ ฟังพอใจเป็นอย่างมาก จนเกือบทำให้มองข้ามความจริงที่ว่าไวน์คือแอลกอฮอล์ชนิดหนึ่งด้วย. มีทั้งคนเก่งคนดั่งของประเทศและสามัญชนจำนวนมากที่ตายเพราะดื่มไวน์มากเกินไปหรือด้วยเหตุอื่นที่เกี่ยวข้องถึงกันเช่นโรคปอด อุบัติเหตุหรือความรุนแรงแบบต่าง ๆ ที่เกิดจากความเมึนเมา การฆ่าตัวตาย เป็นต้น²¹. เช่น Modigliani ตายในปี 1920 อายุ 36 (ถูกพ่อค้าขายภาพ Chéron ล่อให้ยอมขังตัวในห้องใต้ดินกับนางแบบและชวดเกล้าเพื่อเนรมิตภาพจิตรกรรมให้เขา). Alfred de Musset ตายในปี 1857 อายุ 46 ด้วยโรคตับแข็งเพราะดื่มจริงดื่มจิงด้วยความหวังว่าจะลิ้ม George Sand ได้. Nerval ฆ่าตัวตายเมื่ออายุ 46. Baudelaire ก็ตายเมื่ออายุ 46. Verlaine เมื่ออายุ 52. Rimbaud เมื่ออายุ 37 เท่านั้น. Toulouse-Lautrec และ Van Gogh ตายเมื่ออายุ 37 เช่นกัน. ในที่สุดไวน์ก็เหมือนแอลกอฮอล์อื่นที่นำไปสู่จุดจบที่น่าสลดใจได้เสมอ. ความจริงแล้วในยุคของ François Ier มีประกาศปี 1536 ออกมาว่าใครก็ตามที่เมาในที่สาธารณะจะถูกจับขังคุก. ต่อมาถึงในยุคปฏิวัติฝรั่งเศสอำนาจการจับกุมคนเมาอยู่ในมือของเทศบาล, ในความเป็นจริงแล้วการจับกุมหรือลงโทษจริง ๆ จัง ๆ นั้นมีน้อยมากด้วยเหตุผลต่าง ๆ นานา. การลงโทษอย่างจริงจังนั้นเริ่มขึ้นในวันที่ 31 กรกฎาคม ปี 1871 โดยลงโทษพวกขี้เมาข้างถนน “ivresse manifeste” เท่านั้น (ไม่เข้าไปยุ่งกับการเมาเป็นครั้งเป็นคราวส่วนตัว-L'ivrognerie chronique) ด้วยการปรับเป็นเงินจำนวนหนึ่งมากหรือน้อย จำคุกนานมากน้อยตลอดจนถูกริตรอนสิทธิบางอย่างแล้วแต่กรณี ๆ ไป. ตั้งแต่ปี 1890 เป็นต้นมา ในฝรั่งเศสมีการณรงค์ต่อต้านโรคติดแอลกอฮอล์. ในปี 1895 มีการก่อตั้ง l'Union française antialcoolique โดยการนำของนายแพทย์ Marcel Legrain เขาเป็นนักเขียนคน

²¹ Didier Nourisson เราจะงดด้วยว่ากลีที่สืบเนื่องกับการเมาก็จะมากเป็นสามสี่เท่าในเดอมเมเทอของฝรั่งเศสมากกว่าในเดอมได้ เพราะโทษทางเมือผู้ดื่มแอลกอฮอล์อื่น (eaux-de-vie) มากกว่า โทษที่ประชาชนภาคใต้ดื่มไวน์มากกว่า. (cf. Alcoolisme et antialcoolisme en France sous la troisième République. Le Cas de la Seine-Inférieure. 2 vol., Paris, La Documentation française, 1988, tome II, p. 592-605 et p. 1064-1069.

สำคัญใน Annales antialcooliques ด้วย. ในปี 1897 โรงเรียนประถมศึกษาทุกแห่งจะต้องมีหลักสูตรสอนให้เด็กเข้าใจพิษร้ายของแอลกอฮอล์. กฎหมายลงโทษจะยิ่งเพิ่มความเข้มงวดมากขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง เช่น ฉบับเดือนพฤศจิกายน 1915 และฉบับเดือนตุลาคม 1917. แต่ในความเป็นจริงแล้วก็ไม่มีผลนัก เหตุผลหนึ่งก็คือจำนวนตำรวจลดน้อยลงมากระหว่างสงคราม. หลังสงครามโลกครั้งที่สองเท่านั้น ตั้งแต่ปี 1940 ที่ฝรั่งเศสจะเริ่มจัดการอย่างเด็ดขาดกับโรคพิษสุราเรื้อรังและปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะประจวบกับที่ไวน์กลายเป็นของหายากไปด้วย.

ตั้งแต่ปี 1945 เป็นต้นมาไวน์เปลี่ยนจากการเคยเป็น “สื่อสังคม” มาเป็น “ทูตวัฒนธรรม” วิธีการอันทันสมัยและมีประสิทธิภาพทำให้การควบคุมคุณภาพและราคา ตลอดจนการจัดระดับชั้นไวน์เป็นไปอย่างชัดเจนและอย่างมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลก. การสร้างภาพพจน์หรือเอกสารทุกรูปแบบเกี่ยวกับไวน์เป็นไปอย่างกว้างขวางและหลากหลาย ซึ่งเท่ากับการยอมรับอย่างเป็นทางการแล้วว่ไวน์ คือวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง. เดียวนี้มีไวน์ดีสำหรับทุกคน ทุกชั้น และทุกกระเป๋าเงิน. วัฒนธรรมไวน์วนเวียนข้องเกี่ยวกับความจริงปัจจุบันสี่ข้อคือ เดียวนี้คนดื่มไวน์แต่น้อย (ไม่ดื่มเพื่อให้มาเป็นต้น), เดียวนี้คนดื่มไวน์ที่มีคุณภาพดีกว่าเดิม (เพราะวิธีการผลิตและการควบคุมคุณภาพที่ดีกว่าเดิม), เดียวนี้คนดื่มไวน์อีกแบบหนึ่ง (มีการผสมไวน์หรือเจือน้ำ, การดื่ม vins rosés, vins primeurs เป็นต้น) และเดียวนี้คนรู้จักดื่มมากขึ้น (มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไวน์, รู้จักชื่อหรือยี่ห้อไวน์หรือสามารถลิ้มรสให้ได้ถึงคุณสมบัติของดินแดนที่ผลิต เป็นต้น). วัฒนธรรมไวน์แพร่ออกไปอย่างไม่มีการพรมแดนมาขวางกั้น. มีการจัดนิทรรศการ การสัมมนาหรือการอภิปราย การเยือนแหล่งผลิต ฯลฯ ซึ่งดึงดูดความสนใจจากชาวโลก.

ในที่สุดไวน์ได้มาหยุดที่จุดสุดยอด เมื่อพบความสมดุลระหว่างความสุขในการดื่ม กับการมีสุขอนามัยที่ดี. ไวน์จึงพัฒนาเป็นสัญลักษณ์ของการรู้จักใช้ชีวิตอย่างมีความสุขแบบหนึ่ง.

บรรณานุกรมที่สำคัญสำหรับผู้สนใจ

1. Boire. Terrain 13/october 1989. Ministère de la culture et de la Communication.
2. Gilbert GARRIER. Histoire sociale et culturelle du vin. Bordas, Paris 1995.
3. Maguelonne TOUSSAINT-SAMAT. Histoire naturelle et morale de la nourriture. Bordas, Paris 1987.

งานกิจกรรมประจำปี
 ของ
สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย
 เรื่อง
“LA FRANCE L’AN 2000”
 20-21 พฤศจิกายน 2542 ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รวบรวมโดย อ.อรรณี ปานสาสดี *

เสาร์ที่ 20 พฤศจิกายน 2542

- 7.30 - 8.30 น. - ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันประเภทต่าง ๆ ลงทะเบียน
(ด้านหลังห้องสมัคร MBA ชั้นล่าง อาคารรวงกาดูญานุสรณ์ ด้านซ้าย)
- 9.00 น. - เริ่มการแข่งขันวาดภาพ (ชั้น 4 อาคาร 1)
- เริ่มการแข่งขันเขียนและอ่านบทความเป็นภาษาฝรั่งเศสตามหัวข้อที่กำหนดให้
(ห้อง 2409 ชั้น 4 อาคาร 2)
- เริ่มการแข่งขันพูดบทสนทนาภาษาฝรั่งเศส
(ห้อง BC 401 ชั้น 4 อาคารมหาวิทยาลัย)
- 9.30 น. - ที่ปรึกษาทูตฝ่ายวัฒนธรรมฝรั่งเศสและคณะถึงบริเวณงาน
- พิธีเปิด
- 10.00 น. - เริ่มการแข่งขันประเภทต่าง ๆ

- ☛ การแข่งขันตอบปัญหาจากวีดิทัศน์ (ห้อง SOUND LAB ชั้น 2 อาคาร 5)
- ☛ การแข่งขันตอบปัญหาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศฝรั่งเศส-ไทย
(ห้องประชุมใหญ่ อาคารรวงกาดูญานุสรณ์)
- ☛ การแข่งขันท่องบทกวีนิพนธ์ภาษาฝรั่งเศส (ห้อง BC 101 ชั้นล่าง อาคารมหาวิทยาลัย)
- ☛ การแข่งขันร้องเพลงภาษาฝรั่งเศส (อาคารอนุบาล)
- ☛ การแข่งขันเขียนบรรยายภาพที่กำหนดให้ เป็นภาษาฝรั่งเศส (ห้อง 2306 ชั้น 3 อาคาร 2)
- ☛ อนุกรรมการเริ่มให้คะแนนบอร์ดนิทรรศการ โดยแบ่งเป็นระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา
- ☛ อนุกรรมการเริ่มให้คะแนนการแข่งขันประกวดสื่อการสอน

13.00 น. - เวทีนี้...เพื่อเธอ (เกม, เพลง...)

หมายเหตุ - การแข่งขันที่ยังไม่เสร็จสิ้นในช่วงเช้า ให้ดำเนินการแข่งขันต่อในช่วงบ่าย

* - อาจารย์สอนภาษาฝรั่งเศส โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย
 - ผู้ช่วยกองวิชาการสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

อาทิตย์ที่ 21 พฤศจิกายน 2542

- 10.00 - 13.00 น. - การแสดงของสถาบันต่าง ๆ
(ห้องประชุมใหญ่ อาคารรวมกาญจนาอนุสรณ์)
- 13.00 - 14.30 น. - พัก
- เตรียมรับเสด็จสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา
กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ องค์นายกิตติมศักดิ์
สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย
- 14.30 น. - เสด็จถึงบริเวณงานและทอดพระเนตรบอร์ดนิทรรศการ และสื่อการสอน
- การบรรเลงเพลงของวงดุริยางค์และการขับร้องประสานเสียงของ
นักเรียนเซนต์จอห์น
- การแสดงของผู้ชนะเลิศการแข่งขันบางประเภท
- พระราชทานรางวัลแก่ผู้ชนะเลิศการแข่งขัน
- 16.30 น. - เสวยพระสุรารสชา (อาคารแมนชั่น)

สถาบันที่เข้าร่วมแข่งขันประเภทต่าง ๆ มีจำนวน 116 สถาบัน

ลำดับที่	สถาบันที่เข้าร่วมกิจกรรม	บอร์ด	ตอบปัญหาจากรีดิชั่น	ตอบปัญหาความรู้ทั่วไป	พูดทสนทนา	พูดบทกวี	วาดภาพ	เพลงเดี่ยว	เพลงหมู่	เขียน-อ่านบทความ	บรรยายภาพ	การแสดง	จำหน่ายสินค้า	ประกวดสื่อ
1	ฤทธิยะวรรณาลัย	✓		✓			✓				✓			
2	กุนนที่รุทรารามวิทยาคม		✓		✓	✓	✓				✓			✓
3	เขมะสิริอนุสสรณ์			✓			✓							
4	คำม่วน					✓								
5	จันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม		✓				✓							
6	เฉลิมขวัญสตรี		✓	✓										
7	เที่ยงม่วนวิทยาคม							✓						
8	ช่างศาครูสคอนแวนต์		✓				✓				✓			
9	เซนต์ฟรังซิสซาเวียร์คอนแวนต์		✓	✓	✓		✓	✓						
10	เซนต์โยเซฟคอนแวนต์		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
11	เซนต์โยเซฟบางนา	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓				
12	เตรียมอุดมศึกษา		✓	✓			✓	✓	✓					
13	เตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ		✓	✓			✓	✓	✓					
14	ทวีธาภิเษก		✓				✓				✓			
15	ทิวไผ่งาม		✓	✓	✓	✓	✓	✓						
16	นครนายกวิทยาคม		✓	✓	✓		✓				✓			
17	นวมินทรราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาหนองเกล้า		✓	✓			✓		✓					
18	นวมินทรราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล		✓	✓		✓								
19	นารีรัตน์							✓						
20	บดินทรเดชา (สิงห์สิงหเสนี) 2			✓			✓							
21	บางกะปิ		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	
22	บางปะกอกวิทยาคม		✓	✓			✓	✓	✓		✓			

ลำดับที่	สถาบันที่เข้าร่วมกิจกรรม	บอร์ด	ตอบปัญหาจากวีดิทัศน์	ตอบปัญหาความรู้ทั่วไป	พูดนำเสนอ	พูดทอล์ก	วาดภาพ	เพลงเดี่ยว	เพลงหมู่	เขียน-อ่านบทความ	บรรยายภาพ	การแสดง	จำหน่ายสินค้า	ประกวดสื่อ
23	เบญจมาศเพชอุทิศ เพชรบุรี		✓	✓			✓							
24	เบญจมาศราชานุสรณ์ นนทบุรี		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
25	เบญจมาศราชาลัย		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
26	เบญจมาศมะหาราช		✓	✓	✓					✓	✓			
27	ปราชินีกล้วยดี						✓							
28	ปัญญาวารคุณ		✓	✓			✓							
29	ปากเกร็ด			✓			✓							
30	พลิชยการราชดำเนินธนบุรี					✓		✓						
31	พรตพิทยพยัต	✓		✓			✓	✓	✓					
32	พระโขนงพิทยาลัย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓					
33	พิทลุง			✓			✓	✓						
34	โพธิ์นิมิตรวิทยาคม			✓			✓							
35	ภูเก็ตวิทยาลัย	✓	✓	✓			✓		✓			✓		
36	มัธยมวัดนายโรง		✓	✓			✓							
37	มัธยมวัดเบญจมบพิตร		✓			✓	✓							
38	มัธยมวัดสิงห์													
39	มัธยมสาริตสถานบ้านราชกุฎบ้านสมเด็จพระยา		✓	✓			✓							
40	มาแตร์เดอีวิทยาลัย		✓	✓	✓		✓	✓						
41	มารีย์วิทยา			✓			✓	✓						
42	ยานนาวาเวศวิทยาคม			✓			✓							
43	โยธินบูรณะ	✓	✓	✓			✓							
44	ระยองวิทยาคม		✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓			
45	ราชดำริ		✓	✓			✓	✓						
46	ราชวินิตบางแก้ว		✓	✓		✓	✓	✓						

ลำดับที่	สถาบันที่เข้าร่วมกิจกรรม	บอร์ด	ตอบปัญหาจากคำศัพท์	ตอบปัญหาความรู้ทั่วไป	พูดทลกเทศ	พูดทลกวี	วาดภาพ	เพลงเดี่ยว	เพลงหมู่	เขียน-อ่านบทความ	บรรยายภาพ	การแสดง	จำหน่ายสินค้า	ประกวดสื่อ
			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
47	ราชโบริกานุเคราะห์			✓	✓	✓		✓					✓	
48	ราชวินิตมัยยคม		✓	✓		✓	✓	✓						
49	ราชินี								✓			✓		
50	ราชินีบูรณะ		✓	✓	✓	✓	✓				✓			
51	ลำปางกัลยาณี		✓	✓	✓		✓	✓						
52	วชิรธรรมสาธิต	✓	✓	✓		✓	✓							
53	วรมารีเทลิท สขขลา				✓	✓								
54	วังไกลกังวล						✓	✓						
55	วัดน้อยใน						✓	✓						
56	วัดประดู่ในทรงธรรม			✓	✓	✓	✓	✓						
57	วัดรางบัว		✓	✓		✓	✓				✓			
58	วัดราชบพิศ						✓	✓						✓
59	วัดบวรนิเวศ													
60	วัดสระเกษ		✓	✓		✓	✓	✓						
61	วัดสังเวช						✓	✓				✓		
62	วัดสุทธิวาราม		✓	✓			✓	✓						
63	วัดอินทาราม		✓	✓			✓	✓						
64	วิทยาเขตบพิตรพิมุข จักรวรรดิ		✓	✓		✓								
65	วิมุตยารามพิทยากร				✓									
66	วิสุทธรังษี		✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓			
67	ศรีพุดผา	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓		
68	ศรีวิกรม์		✓	✓			✓		✓	✓	✓			
69	ศรีอยุธยา		✓	✓			✓			✓	✓			
70	ศึกษานารี		✓	✓		✓	✓			✓	✓			

ลำดับที่	สถาบันที่เข้าร่วมกิจกรรม	บอर्ड	ตอบปัญหาจากวีดิทัศน์	ตอบปัญหาความรู้ทั่วไป	พูดนำเสนอ	พูดบทกวี	วาดภาพ	เพลงเดี่ยว	เพลงหมู่	เขียน-อ่านบทความ	บรรยายภาพ	การแสดง	จำหน่ายสินค้า	ประกวดสื่อ
71	สตรีวิฑระวัง	✓	✓	✓		✓	✓	✓						
72	สตรีวิฑอัปสรสวรรค์						✓						✓	
73	สตรีวิทยา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
74	สตรีวิทยา 2		✓	✓		✓	✓	✓						
75	สวนกุหลาบวิทยาลัย													
76	สวนอนันต์					✓	✓							
77	สาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง		✓	✓	✓		✓	✓						
78	สาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน		✓	✓			✓							
79	สาธิตแก่นงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ลำปางแสน		✓	✓			✓							
80	สามเสนวิทยาลัย	✓		✓	✓	✓					✓			
81	สายปัญญา ไมพระบรมราชินูปถัมภ์		✓	✓										
82	สารวิทยา		✓	✓			✓							
83	สิรินธรราชวิทยาลัย		✓	✓		✓	✓	✓	✓					
84	สิริวิฑนธร		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
85	สีกัน (วัดนวมานันท์อุปถัมภ์)			✓			✓	✓						
86	สุนทรวิฑยา								✓					
87	สุรศักดิ์มนตรี			✓			✓	✓	✓		✓			
88	สุวรรณสุทธารามวิทยา			✓			✓							
89	หอวัง		✓	✓						✓	✓			
90	หาดใหญ่วิทยาลัย		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				
91	หาดใหญ่วิทยาลัยสมบูรณ์กุลกันยา			✓	✓	✓		✓						
92	อัสสัมชัญ	✓	✓	✓	✓		✓							
93	อัสสัมชัญคอนแวนต์		✓	✓		✓	✓			✓	✓			
94	อำนวยการพาณิชกุล			✓			✓							

1. บอร์ดนิเทศการ

(1)

อุดมศึกษา

รางวัล	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
1	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2	มหาวิทยาลัยศิลปากร
3	สถาบันราชภัฏสวนดุสิต

1. บอร์ดนิเทศการ

(2)

มัธยมศึกษา

รางวัล	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	ร.ร.สตรีวัดระฆัง
1	ร.ร.สามเสนวิทยาลัย
2	ร.ร.สิรินธร
3	ร.ร.ภูเก็ตวิทยาลัย
ชมเชย	ร.ร.สตรีวิทยา
ชมเชย	ร.ร.พรตพิทยพยัต
ชมเชย	ร.ร.ฤทธิยะวรรณาลัย
ชมเชย	ร.ร.มัธยมวัดดุสิตาราม

2. วาดภาพ

รางวัล	ผู้แข่งขัน	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	-	-
1	นายอนุชา สวรรยอนุภาพ	ร.ร.ราชวินิตบางแก้ว
2	น.ส.ณัฐวรรณ คำกลาง	ร.ร.สตรีวิทยา
3	น.ส.จิตติวรรณ ทับทิมทอง	ร.ร.มาแตร์เดอีวิทยาลัย
ชมเชย	น.ส.พิมพ์อักษร นิโครธางกูร	ร.ร.สตรีวิทยา
ชมเชย	นายเอกพงศ์ แผงศรี	ร.ร.รัตนนิมิตร์
ชมเชย	น.ส.วรัญญา จันทร์สโรภาส	ร.ร.กาญจนาอนุเคราะห์
ชมเชย	น.ส.วิริยาภรณ์ ขำวิไล	ร.ร.มาแตร์เดอีวิทยาลัย
ชมเชย	น.ส.ณัฐพร พรประกฤต	ร.ร.เซนต์คาทอลิกคอนแวนต์

3. ตอบปัญหาความรู้ทั่วไป

(1)

อุดมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	-	-
1	นายเจษฎา สุพจน์	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2	นายปกรณ์ นวลมณี	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

3. ตอบปัญหาความรู้ทั่วไป

(2)

มัธยมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน	สถาบัน
ยอดเยี่ยม	น.ส.พร้อมพันธ์ จรัสแสงพิพัฒน์	ร.ร.อัสสัมชัญคอนแวนต์
1	น.ส.ศิริพร พรตระกูลเสรี	ร.ร.เซนต์โยเซฟคอนแวนต์
2	น.ส.พิมพ์ชนก พึ่งบุญ ณ อุษา	ร.ร.สาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง
3	น.ส.ณัฐสุดา ชรรวมถนอม	ร.ร.สตรีวิทยา
ชมเชย	น.ส.อภัสรี วนะภูติ	ร.ร.จิตรลดา
ชมเชย	นายสงพจน์ ศุพุทธมงคล	ร.ร.สารวิทยา
ชมเชย	น.ส.กัศิรา อภิชนกักดี	ร.ร.เตรียมอุดมศึกษา
ชมเชย	น.ส.สรญา โสมโสพิณ	ร.ร.ราชินีบูรณะ

4. ตอบปัญหาจากวีดิทัศน์

(1)

อุดมศึกษา

รางวัล	ผู้แข่งขัน	สถาบัน
-	นายเอกสิทธิ์ จันทน์แก่น	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
-	น.ส.อังคณา แดงกูร	มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ได้รับทุนทั้ง 5 รายนี้ ได้ออกเดินทางไปเมือง TOURS เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 30 กันยายน 2542 เวลา 22.50 น.โดยสายการบิน AIR FRANCE เที่ยวบินที่ AF 169 และถึงประเทศฝรั่งเศสในวันศุกร์ที่ 1 ตุลาคม 2542 เวลา 06.10 น.

2.4 ทุนเรียนตีวีชภาษาฝรั่งเศสระดับอุดมศึกษา 1999 สมาคมฯ ได้รับทุนประเภทนี้ จำนวน 5 ทุน สมาคมฯ ร่วมกับ BCLE ได้จัดสอบคัดเลือกทั้งข้อเขียนและสัมภาษณ์ เมื่อวันที่วันจันทร์ที่ 3 พฤษภาคม 2542 ณ ที่ทำการของ BCLE ถนนสาทรใต้ ผู้ได้รับทุน คือ

1. นางสาวแสงเทียน	เดชจบ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	เชียงใหม่
2. นางสาวนันทกุล	พันธุ์คำ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	กทม.
3. นายปรีดี	ธัญปรางดีสกุล	มหาวิทยาลัยศิลปากร	นครปฐม
4. นางสาวสุธาสินี	จตุรพรชัย	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	กทม.
5. นางสาวอังคณา	แดงกูร	มหาวิทยาลัยศิลปากร	กทม.

ผู้ได้รับทุนทั้ง 5 รายนี้ ได้ออกเดินทางไปเมือง TOURS พร้อมกับผู้รับทุนในข้อ 2.3

2.5 ทุนนักเรียนจากงานกิจกรรมประจำปี 2541 จำนวน 3 ทุน นักเรียนซึ่งเป็นผู้แทนของสถาบันการศึกษาที่ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมในการแข่งขันประเภทต่างๆ ในงานกิจกรรมประจำปี 2541 ได้แก่

1. นางสาวแพรว จิตติพลังศรี โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กทม. ได้รับรางวัลที่ 1 จากการแข่งขันตอบปัญหาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับประเทศฝรั่งเศส-ไทย
2. นางสาวประภัสสร จันทร์สถิตย์พร โรงเรียนระยองวิทยาคม ระยอง ได้รับรางวัลที่ 1 จากการประกวดท่องบทกวีนิพนธ์ภาษาฝรั่งเศส
3. นางสาวจิตติมา พุดติพฤกษ์ โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย กทม. ได้รับรางวัลยอดเยี่ยมจากการแข่งขันตอบปัญหาจากวิดิทัศน์

หมายเหตุ เนื่องจากนางสาวจิตติมา พุดติพฤกษ์ ขอสงวนสิทธิ์ไม่สามารถรับทุนได้ จึงมอบทุนให้แก่ นายเอกสิทธิ์ จันทร์แป้น โรงเรียนหาดใหญ่วิทยาลัย ซึ่งได้รับรางวัลที่ 1 จากการแข่งขันตอบปัญหาจากวิดิทัศน์

ผู้ได้รับทุนทั้ง 3 รายนี้ ได้ออกเดินทางไปเมือง TOURS พร้อมกับผู้ได้รับทุน ข้อ 2, 3 และ 2, 4

3. การประชุมทางวิชาการและการจัดสัมมนา

ในรอบปีที่ผ่านมา สมาคมฯ ได้จัดประชุมทางวิชาการและจัดสัมมนาดังนี้

3.1 การอบรมเทคนิคการสอนภาษาฝรั่งเศสโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง สมาคมฯ ร่วมกับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา และ BCLE ได้จัดอบรมเทคนิคการสอนภาษาฝรั่งเศสโดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เมื่อวันที่ 10-14 พฤษภาคม 2542 ณ โรงแรมทอปแลนด์ จังหวัดพิษณุโลก มีผู้เข้ารับการอบรมจำนวน 103 คน

3.2 การสัมมนา “สื่อกับการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร” สมาคมฯ ได้จัดสัมมนาเรื่องสื่อกับการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร เมื่อวันที่ 18-22 ตุลาคม 2542 ณ กรุงเทพมหานคร วิทยาลัย มีผู้เข้าร่วมสัมมนา จำนวน 120 ราย

4. การจัดกิจกรรม

4.1 กิจกรรมประจำปี 2542 สมาคมฯ ได้กำหนดจัดงานกิจกรรมประจำปี 2542 โดยมีหัวข้อว่า “LA FRANCE L'AN 2000” ในวันที่เสาร์ที่ 20 และวันอาทิตย์ที่ 21 พฤศจิกายน 2542 ณ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น ลาดพร้าว ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียน นิสิต นักศึกษา ที่เรียนภาษาฝรั่งเศส ได้แสดงความสามารถทางภาษาฝรั่งเศสและมีโอกาสเพิ่มพูนประสบการณ์ ตลอดจนการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

4.2 กิจกรรมเพื่อสมาชิกประจำปี 2542 สมาคมฯ ได้จัดทัศนศึกษาจังหวัดนครปฐม เพชรบุรี กาญจนบุรี อุทองและสุพรรณบุรี ระหว่างวันที่ 15-17 มกราคม 2542 มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 67 ราย ผู้ร่วมกิจกรรมมีความประทับใจมากและได้รับความรู้เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้ไปเยี่ยมชม

5. การประสานงานกับหน่วยงานภายในประเทศ

5.1' ประสานงานกับกรมวิเทศสหการ ทบวงมหาวิทยาลัย กระทรวงศึกษาธิการและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อร่วมกันพิจารณาเกี่ยวกับความช่วยเหลือของรัฐบาลฝรั่งเศสในด้านการเรียนการสอน การจัดสรรทุนและความช่วยเหลือด้านเอกสารตลอดจนตำราภาษาฝรั่งเศส โดยสมาคมฯ เป็นสื่อกลางจัดการประชุมอนุกรรมการสถาบัน เพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ

5.2 ประสานงานกับหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา โดยส่งเสริมให้กรรมการบริหารสมาคมฯ ผู้ทรงคุณวุฒิไปเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสของกลุ่มโรงเรียนส่วนกลางและเขตการศึกษาต่าง ๆ

5.3 ประสานงานกับสำนักทูตวัฒนธรรมฝรั่งเศส เพื่อส่งเสริมกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสทุกระดับ โดยให้ความร่วมมือด้านต่าง ๆ เช่น การสัมมนา การประชุมทางวิชาการ การอบรม การจัดสรรทุนประเภทต่าง ๆ

5.4 ประสานงานกับสมาคมฝรั่งเศส-ไทย กรุงเทพฯ เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมไทย-ฝรั่งเศส ในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านละครและดนตรีโดยสมาคมฯ ให้ความร่วมมือ ประชาสัมพันธ์ ไปยังสถานศึกษาต่าง ๆ

6. การประสานงานกับหน่วยงานต่างประเทศ

6.1 ประสานงานกับ FIPF (FEDERATION INTERNATIONALE DES PROFESSEURS DE FRANÇAIS) โดยสมัครเป็นสมาชิกของ FIPF เพื่อรับเอกสารเกี่ยวกับการค้นคว้า และความเคลื่อนไหวด้านการสอนภาษาฝรั่งเศสทั่วโลกและนำมาพิมพ์เผยแพร่ในเอกสารของสมาคมฯ รวมทั้งได้ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมสัมมนาทุกครั้ง

6.2 การสัมมนาที่สิงคโปร์ สมาคมฯ ได้มอบหมายให้นางสาวสุธาสิณี พลวัฒน์ เป็นผู้แทนของสมาคมฯ ไปสัมมนาเรื่อง L'ENSEIGNEMENT DU FRANÇAIS LANGUE ETRANGERE ET LES NOUVELLES TECHNOLOGIES ณ ประเทศสิงคโปร์ ระหว่างวันที่ 9-13 พฤศจิกายน 2542

6.3 ประสานงานกับ AUPELF (ASSOCIATION DES UNIVERSITES PARTIELLEMENT OU ENTIEREMENT DE LANGUE FRANÇAISE) โดย ส่งผู้แทนเข้าร่วมประชุมเป็นประจำ

6.4 ประสานงานกับกลุ่ม AMITIES SANS FRONTIERES เพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้สมาชิกมีเพื่อนชาวฝรั่งเศสทางจดหมาย

7. การจัดพิมพ์หนังสือวารสารและจดหมายข่าววารสารของสมาคมฯ

7.1 จัดพิมพ์วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย ปีละ 2 ฉบับ เพื่อเผยแพร่วรรณกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสและฝรั่งเศสศึกษาเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ตลอดจนเพื่อส่งเสริมการศึกษาและการวิจัยเกี่ยวกับวิชาภาษาฝรั่งเศสและวิชาฝรั่งเศสศึกษา

7.2 จัดพิมพ์จดหมายต่าง ๆ เพื่อแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ไปยังสมาชิกตามโอกาสอันควร

8. กิจกรรมอื่น ๆ

8.1 จัดงานเลี้ยงเนื่องในโอกาสเกษียณอายุราชการให้กับอุปนายกสมาคมฯ สมาคมฯ ได้จัดเลี้ยงเนื่องในโอกาสเกษียณอายุราชการให้กับนางธิดา บุญธรรม อุปนายกสมาคมฯ เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2542 เวลา 18.30 น. ณ ห้องราชดำเนิน โรงแรมรอยัลปรีนเซส หลานหลวง กรุงเทพฯ

8.2 จัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2542 และเลือกคณะกรรมการบริหารชุดใหม่ โดยได้กำหนดจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีและเลือกตั้งกรรมการชุดที่ 12 (ปี 2543 - 2544) ในวันอังคารที่ 19 ตุลาคม 2542 เวลา 10.30 - 12.00 น. ณ กรุงเทพมหานครวิทยาลัย

8.3 จัดปฐมนิเทศผู้ได้รับทุนไปประเทศฝรั่งเศส โดยส่งผู้แทนของสมาคมฯ ไปปฐมนิเทศผู้ได้รับทุนร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสำนักทูตวัฒนธรรมฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2542 เวลา 9.00 น. ณ สำนักทูตวัฒนธรรมฝรั่งเศส ถนนสาทรใต้

8.4 จัดให้มีการประเมินผลการรับทุนประเภทต่าง ๆ โดยจัดส่งใบประเมินผลไปให้ผู้รับทุนประเภทต่าง ๆ ได้ประเมินหลังจากกลับจากรับทุนแล้วและร่วมมือกับสำนักทูตวัฒนธรรมฝรั่งเศสจัดให้มีการประชุมเพื่อประเมินผลผู้ได้รับทุนทุกประเภท

8.5 เปิดให้บริการห้องสมุดแก่สมาชิกตามนัด

8.6 จัดซื้อหนังสือและวารสาร สำหรับเข้าห้องสมุดและมอบเป็นรางวัลในงานกิจกรรมประจำปี

ต่อมานางสาวสุชาลินี ผลวัฒน์ เจริญฉีก ได้กล่าวสรุปเกี่ยวกับงบดุล และงบรายได้และค่าใช้จ่าย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2541 ให้สมาชิกรับรอง ดังนี้

สมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2541

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินฝากธนาคาร

2,522,602.41 บาท

หนังสือ 200 ปี รัตนโกสินทร์

20,000.00

ดอกเบี้ยค้ำรับ

90,000.00

รวมสินทรัพย์หมุนเวียน

2,632,602.41

เครื่องใช้สำนักงาน (สุทธิจากค่าเสื่อมราคาสะสม 19,213.00 บาท)

2.00

เงินลงทุนระยะยาว

ตั๋วสัญญาใช้เงิน

2,050,808.91

รวมสินทรัพย์

4,683,413.32 บาท

หนี้สินและทุนสะสม

หนี้สินหมุนเวียน

ภาษีเงินได้ค้างจ่าย

3,922.45 บาท

ทุนสะสม

เงินทุนหมุนเวียน

ยอดยกมา

4,336,024.04

บวก รายได้มากกว่าค่าใช้จ่าย 2541

343,466.83

รวมทุนสะสม

4,679,490.87

รวมหนี้สินและทุนสะสม

4,683,413.32 บาท

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชิดา บุญธรรม)

อุปนายก

(รองศาสตราจารย์ กุณหญิง วงจันทร์ พิณบัณฑิตศาสตร์)

อุปนายก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุชาสนี พลวัฒน์)

เหรัญญิก

20. นางสาวสุชาวดี

หนูนก๊กดี

ผู้ช่วยบรรณรักษ์

21. นางมลฤดี

ป้าลสุข

ผู้ช่วยปฏิคม

จากนั้นที่ประชุมได้มีมติแต่งตั้งให้ นางสาวณัฐสรณ์ ลีศิริเสริญ เลขานุการ เป็นผู้ได้รับมอบหมายในการจดทะเบียนคณะกรรมการบริหาร ชุดที่ 12 ของสมาคมฯ ต่อทางราชการด้วย

วาระที่ 3 การแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับของสมาคมฯ

ไม่มีสมาชิกขอแก้ไขข้อบังคับของสมาคมฯ

วาระที่ 4 เรื่องอื่น ๆ

ไม่มี

ปิดประชุม เวลา 12.10 น.

กฤษณ์ ธรรม

-

(สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์)
องค์ประธานที่ประชุม

ณัฐสรณ์ ลีศิริเสริญ

(นางสาวณัฐสรณ์ ลีศิริเสริญ)
เลขานุการ

๑
๒
๓
๔
๕
๖
๗
๘
๙
๑๐
๑๑
๑๒
๑๓
๑๔
๑๕
๑๖
๑๗
๑๘
๑๙
๒๐
๒๑
๒๒
๒๓
๒๔
๒๕
๒๖
๒๗
๒๘
๒๙
๓๐
๓๑
๓๒
๓๓
๓๔
๓๕
๓๖
๓๗
๓๘
๓๙
๔๐
๔๑
๔๒
๔๓
๔๔
๔๕
๔๖
๔๗
๔๘
๔๙
๕๐
๕๑
๕๒
๕๓
๕๔
๕๕
๕๖
๕๗
๕๘
๕๙
๖๐
๖๑
๖๒
๖๓
๖๔
๖๕
๖๖
๖๗
๖๘
๖๙
๗๐
๗๑
๗๒
๗๓
๗๔
๗๕
๗๖
๗๗
๗๘
๗๙
๘๐
๘๑
๘๒
๘๓
๘๔
๘๕
๘๖
๘๗
๘๘
๘๙
๙๐
๙๑
๙๒
๙๓
๙๔
๙๕
๙๖
๙๗
๙๘
๙๙
๑๐๐

๑
๒
๓
๔
๕
๖
๗
๘
๙
๑๐
๑๑
๑๒
๑๓
๑๔
๑๕
๑๖
๑๗
๑๘
๑๙
๒๐
๒๑
๒๒
๒๓
๒๔
๒๕
๒๖
๒๗
๒๘
๒๙
๓๐
๓๑
๓๒
๓๓
๓๔
๓๕
๓๖
๓๗
๓๘
๓๙
๔๐
๔๑
๔๒
๔๓
๔๔
๔๕
๔๖
๔๗
๔๘
๔๙
๕๐
๕๑
๕๒
๕๓
๕๔
๕๕
๕๖
๕๗
๕๘
๕๙
๖๐
๖๑
๖๒
๖๓
๖๔
๖๕
๖๖
๖๗
๖๘
๖๙
๗๐
๗๑
๗๒
๗๓
๗๔
๗๕
๗๖
๗๗
๗๘
๗๙
๘๐
๘๑
๘๒
๘๓
๘๔
๘๕
๘๖
๘๗
๘๘
๘๙
๙๐
๙๑
๙๒
๙๓
๙๔
๙๕
๙๖
๙๗
๙๘
๙๙
๑๐๐

จากบรรณาธิการ

วารสาร ส.ค.ส.ท. ของคุณเล่มนี้ เป็นเล่มสุดท้ายของปีที่ 22 ฉบับที่ 87 - 88 เล่มที่ 3 - 4 เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2542

ปี 2542 ประเทศไทยจัดงานพระราชพิธี เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล เฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542 ศาสตราจารย์ ดร.ปราณี ศิริจันทร์พันธ์ ข้าราชการบำนาญ สังกัดมหาวิทยาลัยรามคำแหง จึงได้ประพันธ์ ราชสดุดี เป็นภาษาไทยและภาษาฝรั่งเศส... สิทธา พิณจิวาดล นำเสนอ บรรณนิทัศน์ พระนิพนธ์ในสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ จำนวน 5 เล่ม... คุณ PAUL VINCENT มิตรชาวฝรั่งเศส ผู้มีดวงใจเป็นไทยมาเยือนไทยทุก 2 ปี ได้มอบบทความที่น่าสนใจให้เราอ่านและคิด... คุณโชติรส โกวิทวัฒน์พงศ์ แม้จะอยู่ถึงประเทศญี่ปุ่นก็ยังมีเรื่องราวที่น่าสนใจมาฝากมวลสมาชิกส.ค.ส.ท. ค่ะ... ตามมาด้วยรายงานกิจกรรมของสมาชิก และผู้ช่วยที่เข้มแข็งของเรา

สมาชิกท่านใดถ้ามีอะไรดี ๆ อยากให้เราได้อ่านและคิด ก็โปรดส่งมาให้พิจารณาได้เลยนะคะ สมาชิกของเราเป็นนักอ่านหลายคน ซึ่งมีคนบอกว่า “นักอ่านเป็นคนร่อนเร่พเนจรที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก... เขาร่อนเร่ไปด้วยความคิด จิตใจ”

สวัสดิ์ค่ะ

..... ❖ สิทธา พิณจิวาดล ❖ .....

อภิธานศัพท์

จาก

วัฒนาพานิช สารานุกรม

สำนักพิมพ์วิชาการที่ประสบความสำเร็จสูงสุดของประเทศ
216-222 ถนนบำรุงเมือง ตำราอยุธยาบุรี พระนคร กทม. 10200

ผู้ผลิตหนังสือมาตรฐาน

หนังสือเรียน คู่มือครู
และอุปกรณ์การเรียนการสอนทุกระดับชั้น
ซึ่งได้รับความนิยมเชื่อถือ
จากครูอาจารย์และนักเรียนทั่วประเทศ

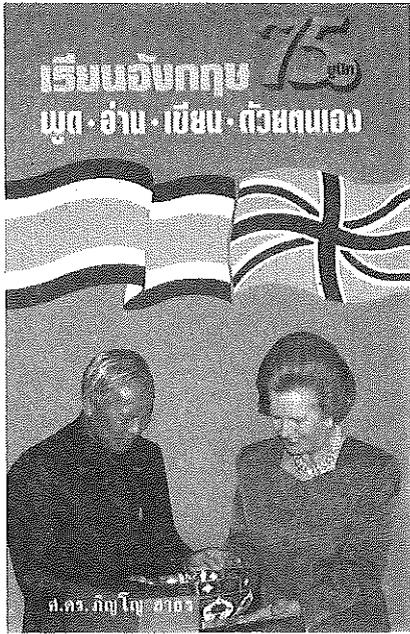
คุณสุรีย์มาศ - คุณเริงชัย จงพิพัฒนสุข
กรรมการผู้จัดการ

โทร. 222-1016 • 222-1018 • 222-5371 • 222-5372 • 221-7454

FAX. 225-6556 • 225-6557 (เปิดตลอด 24 ชั่วโมง)

ต้อนรับห้องเที่ยวไทย

บรรณกรรมใหม่

พูดภาษาอังกฤษได้ ง่ายมาก

ใช้ตำราเรียนพูดด้วยตนเอง

เรียนอังกฤษ

75

ดร. กัญญา สารพร

ยנית

มีคำอ่านออกเสียงเป็นภาษาไทยให้ทุกคำ

เริ่มเรียนตั้งแต่ เอ.บี.ซี. จนถึงสนทนาโต้ตอบได้
เรียนได้ทุกระดับ ลงทุนน้อย ได้ผลคุ้มค่า
ซื้อได้จากร้านขายหนังสือทั่วประเทศ

ราคาเล่มละ 200 บาท

วัฒนาพานิช สำราญราษฎร์

สำนักพิมพ์วิชาการที่ประสบความสำเร็จสูงสุดของประเทศ

โทร. (02) 222 1016 • 222 1018 • 222 5371 • 222 5372

FAX. (02) 225 6556 • 225 6557

หนังสือเล่มนี้สร้างอนาคตให้กับผู้เรียนนับล้านคน

กรุงเทพการบัญชีวิทยาลัย

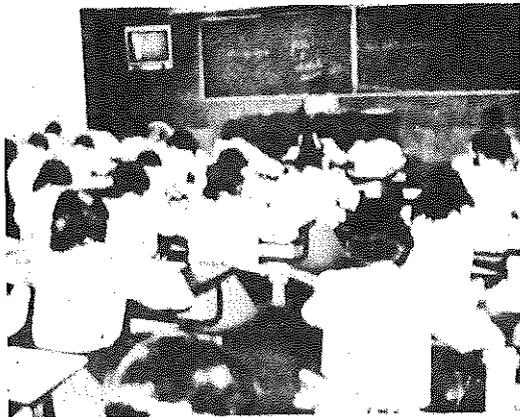
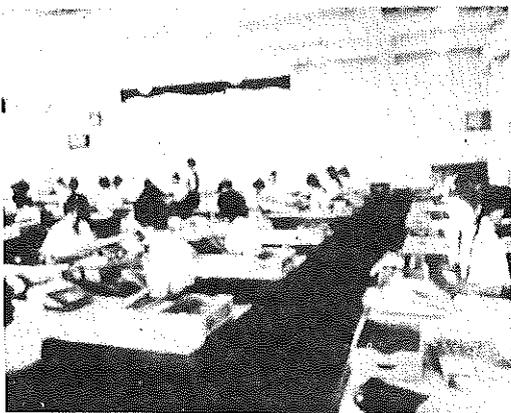
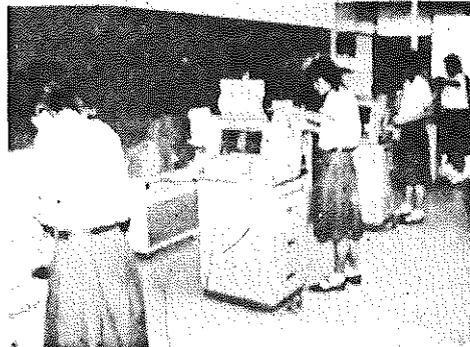
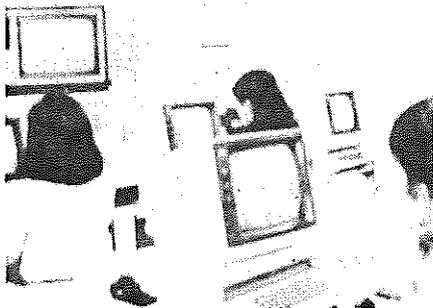
BANGKOK BUSINESS COLLEGE

588 ถนนเพชรบุรี กรุงเทพฯ 10400 ตรงข้ามโรงพยาบาลมิตร โทร โทรศัพท์ 251-9852, 252-0067, 252-7049
588 PETCHBURI ROAD, BANGKOK 10400. THAILAND TELEPHONE 251-9852, 252-0067, 252-7049

เปิดสอนหลักสูตร

ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

Alliance Française de Bangkok

29 THANON SATHON TAI, BANGKOK 12, THAILANDE. TEL 286.58.79 & 286.35.31-TELEGR. ALFRANTHAI

สมาคมฝรั่งเศส 29 ถนนเสาชาริใต้ กรุงเทพฯ ๑, 12

มุมหนึ่งของประเทศฝรั่งเศส
UN PETIT COIN DE FRANCE

ท่านจะพบสิ่งที่น่าสนใจ
ชั้นเรียนภาษาฝรั่งเศสทุกระดับ
ห้องสมุดไอโกล
ภาพยนตร์, คอนเสิร์ต
เครื่องดื่ม, อาหารเลิศรส
บรรยายกาสิโนรื่นรมย์ สวยงาม
ขอเชิญอ่านหนังสือวารสารรายเดือนของเรา

VOUS Y TROUVEREZ

des cours de langue
des films, des concerts...
un bar-restaurant agréable
une grande bibliothèque
une ambiance

LISEZ AUSSI NOTRE
JOURNAL MENSUEL